

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ZASTUPITEL V KURZU

JAK ODPOVĚDNĚ ZVÝŠIT PŘÍJMY OBCE

Studijní materiál pro zastupitele obcí

Zpracováno v projektové aktivitě
„Vzdělávání v oblasti finančního řízení na obcích pro volené zastupitele“

v rámci projektu

„Implementační jednotka Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky
pro období 2014 – 2020“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0000125

Vydalo:

Ministerstvo vnitra České republiky

Praha, 2022

Kurz "Jak odpovědně zvýšit příjmy obce" byl prvním vzdělávacím modulem čtvrtého ročníku vzdělávacího programu Zastupitel v kurzu realizovaného v rámci projektové aktivity "Vzdělávání v oblasti finančního řízení samospráv pro komunální zastupitele" v rámci projektu Implementační jednotky SRRVS, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0000125, z Operačního programu Zaměstnanost.

Cílem modulu je obeznámení účastníků s legislativou vztahující se k rozpočtu obcí a rozpočtovému procesu, získání základních znalostí v problematice rozpočtu obce, hlubších znalostí principů řádného hospodáře při správě majetku obce, odpovědnosti zastupitelů a možnosti střetu zájmu při výkonu funkce (při nakládání s majetkem). Dále osvojení si všech dostupných postupů při zajištění příjmů obce a následného efektivního hospodaření obce (investice, partnerství veřejného a soukromého sektoru, obchodní společnosti obce, místní poplatky, příjmové složky rozpočtu) a celkové systematické a udržitelné zvýšení kompetencí volených členů samospráv v otázkách finančního řízení obcí.

Efektivní výkon územní samosprávy při zabezpečování základních potřeb občanů, při správě majetku a rozvoje území vyžaduje, aby se osoby, které se v jakékoli funkci nebo postavení účastní na realizačním procesu nakládání s veřejnými prostředky, orientovaly v základních principech hospodaření jak s majetkem, tak s finančními prostředky a jejich zdroji.

OBSAH

1	ÚVOD.....	4
2	FINANČNÍ KONTROLA.....	16
3	PŘEZKUM	23
4	KONTROLA HOSPODAŘENÍ U OBCHODNÍCH KORPORACÍ	27
5	PŘEHLED A ZABEZPEČENÍ PŘÍJMŮ OBCE.....	28
6	NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ V HOSPODAŘENÍ OBCÍ	43
7	SEZNAM ZKRATEK	44
8	NEJČASTĚJI DISKUTOVANÉ OTÁZKY A TÉMATA	45
9	CVIČNÝ TEST.....	57

1 ÚVOD

Úvodní kapitola je věnována základním principům a zásadám hospodaření územních celků. Seznámí s důležitými právními předpisy, které se vztahují k nakládání s majetkem a k finančnímu hospodaření územních samosprávních celků a jeho kontroly. Budou vysvětleny všechny oblasti a vztahy související s tvorbou příjmů obcí, potřebných pro krytí potřeb územních celků.

1.1 VÝCHODISKA PRO HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH CELKŮ

- soustava rozpočtů v ČR a jejich vzájemná návaznost,
- státní rozpočet a jeho vztah k rozpočtům obcí,
- státní fondy a jejich vztah k hospodaření obcí,
- rozpočty ÚSC a rozpočtový proces na úrovni ÚSC,
- rozpočtové provizorium státu a jeho dopad na rozpočty ÚSC,
- rozpočtová skladba, její význam, povinnost třídění příjmů a výdajů,
- rozpočtové určení daní; struktura a správa daní, daňové příjmy obcí,
- vlastní finanční hospodaření ÚSC podle Rozpočtových pravidel,
- přestupky na úseku hospodaření ÚSC,
- místní poplatky, jejich zavádění právním předpisem obce,
- kontrola hospodaření podle [zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole](#),
- přezkoumávání hospodaření ÚSC podle [zákona č. 420/2004 Sb.](#)

HOSPODAŘENÍ ÚSC SE ŘÍDÍ NÁSLEDUJÍCÍMI PRÁVNÍMI PŘEDPISY

- [Ústavou ČR, zákon č. 1/1993 Sb.](#) ,zajišťuje samosprávnost
- Rozpočtovými pravidly ÚSC ([zákon č. 250/2000 Sb.](#))
- Zákony o územních samosprávných celcích
 - [č. 128/2000 Sb., obcích](#)
 - [č. 129/2000 Sb., o krajích](#)
 - [č. 131/2000 Sb., o hl. m. Praze](#)
- Dalšími zákony zabezpečujícími jejich příjmy (zejm.)
 - [č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní](#)
 - [č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích](#)
- Zákony upravujícími povinnosti finančního hospodaření
 - [č. 563/1991 Sb., o účetnictví](#)
 - [č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti](#)

1.2 ZÁKLADEM HOSPODAŘENÍ JE ROZPOČET

Východiskem pro rozpočtové hospodaření územních celků je Státní rozpočet (dále jen „SR“), který je dominantní ostatním rozpočtům. SR obsahuje rozpis základních údajů pro financování územních celků. Územní celky sestavují dlouhodobé rozpočty (2 – 5 let), ze kterých pak vycházejí pro sestavení ročních rozpočtů. Základem rozpočtů je sestavení příjmů a výdajů, které vycházejí z údajů SR, rozpisů vlastních příjmů a dalších příjmů, které jsou stanoveny jinými právními předpisy. Vlastní hospodaření následně probíhá v režimu zákona o rozpočtových pravidlech, zákonů o územních celcích a zákona o účetnictví.

Význam rozpočtu

Rozpočet je základním nástrojem pro finanční hospodaření státu, organizační složky státu (dále jen „OSS“), státního fondu (dále jen „SF“), zdravotních pojišťoven a všech územních samosprávných celků (dále jen „ÚSC“).

Funkce rozpočtu

Rozpočet zajišťuje stabilitu a udržitelnost ročního hospodaření a zabezpečení základních potřeb státu, OSS a příspěvkových organizací OSS, a ÚSC a jejich příspěvkových organizací (dále jen „PO“).

1.3 SOUSTAVA VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ V ČR

Soustavu veřejných rozpočtů ČR tvoří:

- Státní rozpočet – dominantní, určuje dotační vztahy ke všem ostatním rozpočtům.
- Rozpočty územních samosprávných celků (obce, kraje a dobrovolné svazky obcí).
- Rozpočty Státních fondů.
- Rozpočty zdravotních pojišťoven.

Vedle uvedených základních rozpočtů do soustavy veřejných rozpočtů zahrnujeme dále:

- Rozpočty příspěvkových organizací ÚSC (rezervní, investiční, odměn a FKSP).
- Rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti.
- Rozpočty peněžních fondů územních samosprávných celků – obcí a krajů (zpravidla rezervní či sociální).

Souvislost veřejných rozpočtů s rozpočtem ÚSC

- Územní rozpočty navazují na státní rozpočet.
- Územní rozpočty na sebe navazují – mohou čerpat a poskytovat finanční prostředky mezi sebou navzájem (přesuny).
- Územní rozpočty mohou také čerpat finanční prostředky ze státních fondů.

Součinnost ÚSC při sestavení státního rozpočtu (SR) a státního závěrečného účtu (SZÚ)

Územní samosprávné celky poskytují Ministerstvu financí údaje potřebné pro sestavení:

- střednědobého výhledu SR,
- státního rozpočtu na příslušný rok,
- státního závěrečného účtu,

a to z pohledu svých potřeb, které jsou pak zohledněny v příslušných pasážích (přílohách) těchto dokumentů.

Obsah, rozsah a strukturu těchto požadovaných podkladů stanoví vždy Ministerstvo financí vyhláškou včetně uvedení termínů pro předání těchto podkladů.

1.4 STÁTNÍ FONDY

Státní fondy se zřizují zákonem jako právnické osoby pro financování vybraných odvětví se zvláštními úkoly.

Zákon stanoví:

- do čí působnosti fond patří,
- finanční zdroje fondu a způsob jejich použití,
- způsob financování správních výdajů fondu.

Druhy státních fondů

- **Státní fond podpory investic** v působnosti Ministerstva pro místní rozvoj ([zák. č. 211/2000 Sb.](#)).
- **Státní fond dopravní infrastruktury** v působnosti Ministerstva dopravy ([zák. č. 104/2000 Sb.](#)).
- **Státní fond kinematografie** v působnosti Ministerstva kultury ([zák. č. 496/2012 Sb.](#)).
- **Státní fond kultury** v působnosti Ministerstva kultury ([zák. č. 239/1992 Sb.](#)).
- **Státní fond životního prostředí** v působnosti Ministerstva životního prostředí ([zák. č. 388/1991 Sb.](#)).
- **Státní zemědělský a intervenční fond** v působnosti Ministerstva zemědělství ([zák. č. 256/2000 Sb.](#)).

Vztah ÚSC ke státním fondům

Státní fondy mohou poskytovat územním celkům (a jejich příspěvkovým organizacím) dotace na jejich činnost (v závislosti na poslání toho kterého fondu). Územní celky by měly mít eminentní zájem na využívání finančních prostředků těchto fondů a vyhledávat maximální možnosti jejich čerpání pro financování potřeb obce a jejích občanů. Příslušní zaměstnanci územních celků by proto měli věnovat pozornost příslušným výše uvedeným zákonům v rozsahu toho, co všechno tyto umožňují financovat a na co je od nich možno požadovat dotace a finanční výpomoci.

1.5 ROZPOČTY ÚZEMNÍCH CELKŮ

Rozpočty ÚSC vycházejí ze základního rozpočtu státu (na základě jeho rozpisu finančních prostředků pro ÚSC), ale jinak jsou primárně stanoveny rozpočtovými pravidly pro finanční hospodaření územních samosprávných celků – [zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů](#).

Rozpočet ÚSC

Je základním nástrojem hospodaření územního celku a je finančním plánem pro hospodaření územního celku v příslušném rozpočtovém roce, který je shodný s rokem kalendářním. Rozpočet ÚSC obsahuje očekávané příjmy potřebné pro rozvoj ÚSC a výdaje pro zabezpečení jeho poslání (služby občanům a rozvoj území).

Rozpočtový proces ÚSC

Základem procesu je zpracování rozpočtového výhledu, který se sestavuje na období 2 – 5 let pro střednědobé plánování příjmů a výdajů v závislostech na potřebách ÚSC. Návrh se zveřejní 15 dní před projednáním v zastupitelstvu a jeho zveřejnění trvá až do schválení. Po schválení musí být do 30 dnů zveřejněn a zpřístupněn až do schválení nového střednědobého výhledu. Návrh vlastního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok musí být zveřejněn 15 dní před projednáním v zastupitelstvu a po schválení musí být zveřejněn do 30 dnů. Zveřejnění trvá až do schválení nového rozpočtu. Rozpočet se zpravidla sestavuje jako vyrovnaný, může však být schválen i jako přebytkový anebo jako schodkový. Schodkový rozpočet lze schválit jen za současného uvedení řešení, jakým způsobem bude schodek kryt (přebytkem z minulých let, půjčkou, úvěrem, návratnou výpomocí, vydáním dluhopisů).

Rozpočtové provizorium ÚSC

Rozpočtové provizorium nastane, není-li rozpočet schválen před 1. 1. rozpočtového roku. Pravidla provizoria stanoví zastupitelstva obce, kraje, orgán svazku obcí. Podle zákona o rozpočtových pravidlech nesmí měsíční výdaje ÚSC v období provizoria překročit 1/12 výdajů naposled schváleného rozpočtu.

PRŮBĚH ČERPÁNÍ ROZPOČTU

Změny rozpočtu - rozpočtová opatření

V průběhu rozpočtového roku mohou nastat v hospodaření významné změny, vyžadující úpravu rozpočtu.

Důvody změn mohou být:

- organizační – změny příjmů, vznik/ zánik PO,
- metodické – změny předpisů, cen,
- věcné – změna počtu osob v obci, výměra území.

Změny se provádí rozpočtovým opatřením – vykazují se v časové posloupnosti, schvaluje je zastupitelstvo (rozpočtově nezajištěné výdaje lze uskutečnit jen v případě živelné pohromy, katastrofy).

Druhy rozpočtových opatření

- **Přesun rozpočtových prostředků**, aniž by se změnil celkový objem rozpočtu.
- **Použití nových** rozpočtem nepředvídaných příjmů k úhradě nových rozpočtem nepředvídaných výdajů – celkový objem rozpočtu se tak zvýší.
- **Vázání** rozpočtových výdajů, pokud jejich krytí je ohroženo neplněním příjmů. Tímto opatřením se objem rozpočtu snižuje.

Rozpis rozpočtu

Po schválení rozpočtu v zastupitelstvu obce se neprodleně provádí jeho rozpis. Součástí rozpisu rozpočtu je sdělení závazných ukazatelů těm subjektům, které jsou povinny se jimi řídit, tedy rada obce jako výkonný orgán, právnické osoby zřízené obcí a osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků. Při rozpisu rozpočtu se rozpočet člení podle podrobné rozpočtové skladby.

1.6 ZÁVĚREČNÝ ÚČET ÚSC

Závěrečný účet ÚSC (dále jen „ZÚ“) musí obsahovat všechny údaje o plnění rozpočtu, finančních operacích, hospodaření s fondy v podrobném členění a obsahu. Součástí závěrečného účtu je též vyúčtování finančních vztahů ke SR, SF a jiným rozpočtům (u obcí zejména ke krajům) a k hospodaření dalších osob, vyhodnocení použití dotací a příspěvků a zpráva o přezkoumání.

Schválený závěrečný účet se do 30 dnů zveřejní a zveřejnění trvá až do schválení příštího závěrečného účtu.

Projednání ZÚ ÚSC

Zastupitelstva územních celků schvalují po skončení kalendářního roku veškeré údaje o ročním hospodaření v závěrečném účtu, který obsahuje i vyúčtování všech vztahů se všemi návaznými rozpočty. Územní celky jsou povinny dát si přezkoumat své hospodaření a zpráva o výsledku je součástí ZÚ.

Projednání ZÚ se uzavírá vyjádřením souhlasu s hospodařením:

- bez výhrad, nebo
- s výhradami, na základě kterých musí územní celek přijmout opatření k odstranění nedostatků, zjištěných při přezkoumání.

1.7 PENĚŽNÍ FONDY ÚSC

ÚSC mohou vedle svého rozpočtu zřídit peněžní fondy pro konkrétní účel nebo bez určení účelu. ÚSC si tedy mohou zřizovat peněžní fondy podle svých potřeb, druh ani počet není omezen. Peněžní fondy zřizuje zastupitelstvo ÚSC svým rozhodnutím. Nejčastěji si zřizuje fond rezervní a sociální (obdobný FKSP).

Peněžní fondy Příspěvkových organizací ÚSC

Příspěvkové organizace ÚSC zřizují tyto peněžní fondy:

- **Rezervní fond**
 - Tvoří se ze zlepšeného hospodářského výsledku (fond odměn) + dary a příspěvky.
 - Použití – k dalšímu rozvoji, k překlenutí nesouladu nákladů a výnosů, úhradě sankcí za porušení rozpočtové kázně, úhradě ztrát.
- **Fond investic**
 - Zdrojem jsou odpisy hmotného a nehmotného majetku, příspěvky zřizovatele, dotace ze SF a jiných rozpočtů, z prodeje majetku, dary a příspěvky + převody z RF se souhlasem zřizovatele.
 - Použití – k financování potřeb, splátkám investičních úvěrů, k opravám zařízení užívaným PO.
- **Fond odměn**
 - Tvoří se ze zlepšeného výsledku hospodaření max. do výše jeho 80 %.
 - Použití – slouží k poskytování odměn zaměstnancům PO.
- **Fond kulturních a sociálních potřeb**
 - Je tvořen přidělem na vrub nákladů na mzdy do výše 2%.
 - Použití – slouží k uspokojení kulturních a sociálních potřeb zaměstnanců.

1.8 PŘÍJMY A VÝDAJE OBCE

Příjmy obce tvoří:

- příjmy z vlastnických práv k majetku,
- příjmy z vlastní hospodářské činnosti,
- příjmy z výkonu správních činností,
- příjmy z výnosu daní a podílu na daních,
- příjmy vzniklé jako zřizovateli OS a PO,
- příjmy ze správních poplatků, pokut, místních poplatků,
- dotace ze SR, SF, NF, z rozpočtu kraje,
- přijaté dary a příspěvky.

Výdaje Rozpočtu obce

- zejména výdaje vyplývající z plnění zákonných povinností (daně, odvody, poplatky, sankce),
- úhrady na vlastní činnosti v samostatné působnosti,
- výdaje na výkon správních činností v přenesené působnosti,
- výdaje na vstup do závazkových vztahů,
- výdaje na veřejně prospěšné činnosti.

Výdaje podle druhu:

- běžné
 - neinvestiční: práce, služby, zboží, pojistné, úroky,
 - neinvestiční transfery podnikům, fondům, občanům,
 - neinvestiční půjčky podnikům, OPS, obyvatelstvu,
- kapitálové investiční výdaje, investiční transfery, investiční půjčky.

1.9 ČASOVÉ POUŽITÍ, ÚČELOVOST A NÁVRATNOST ROZPOČTOVÝCH PROSTŘEDKŮ

Časové použití rozpočtových prostředků

Rozhodující pro zařazení příjmů a výdajů do rozpočtu příslušného roku je datum jejich připsání nebo odepsání na bankovním účtu. Obec může přijímat a poskytovat peněžní zálohy na plnění, uskutečňovaná v následném roce (zálohy na budoucí plnění). Obec stanoví časovou použitelnost dotací a příspěvků ze svého rozpočtu buď do konce roku, nebo podle účelu i až na další období. Nevýčerpané prostředky se buď vrací, nebo se převedou na další období.

Účelovost rozpočtových prostředků

Účelovost rozpočtových prostředků je dána buď:

1. individuálně – na konkrétní účel,
2. odvětvově – na využití určité potřeby v některém odvětví,
3. územně – k využití v určitém území.

Obce a jejich PO jsou povinny respektovat účelovost poskytnutých prostředků ze SR, SF, NF nebo jiných rozpočtů, či darů a příspěvků.

Návratnost rozpočtových prostředků

Nespotřebované prostředky nepropadají, ale převádějí se do dalšího období. Návratnost nastává v případě, kdy:

- poskytovatel je po nespotřebování požaduje vrátit, nebo
- u prostředků, které byly nesprávně nebo neoprávněně použity (v rozporu s účelem poskytnutí).

1.10 PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

Porušení rozpočtové kázně definuje [zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů](#) v § 22 jako:

- neoprávněné použití peněžních prostředků, nebo jako
- zadržení (nevrácení prostředků ve stanovený den), nebo
- porušení jiné povinnosti stanovené smlouvou o poskytnutí (účelu, neprokázáním použití aj.).

Za porušení rozpočtové kázně se uloží odvod až do výše poskytnutých prostředků. Odvod se neuloží, pokud jeho celková výše za všechna porušení rozpočtové kázně při použití téže dotace nebo návratné finanční výpomoci nepřesáhne 1000 Kč.

1.11 PŘESTUPKY

Přestupky obce podle zákona č. 250/2000 Sb.

- Obec se dopustí přestupku pokud:
 - nezpracuje rozpočtový výhled,
 - nezveřejní program,
 - nezveřejní veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace,
 - nehospodaří podle pravidel rozpočtového provizoria,
 - neprovádí změny rozpočtu rozpočtovými opatřeními,
 - zpracuje rozpočet bez třídění podle rozpočtové skladby,
 - neprovede rozpis schváleného rozpočtu,
 - nevykonává kontrolu svého hospodaření,
 - nezajistí výkon přezkoumání za uplynulý rok.
- ÚSC se dále dopustí přestupku, pokud nezveřejní:
 - návrh střednědobého výhledu rozpočtu a poté schválený výhled,
 - návrh rozpočtového opatření, schválené rozpočtové opatření, návrh pravidel, rozpočtového provizoria a schválená pravidla rozpočtového provizoria,
 - návrh závěrečného účtu a schválený závěrečný účet.

Přestupky ÚSC

Přestupky, jichž se dopustí obec nebo DSO, jehož členem není Hl. m. Praha, projednává krajský úřad. Přestupky, kterých se dopustil kraj, Regionální rada regionů soudržnosti, Hl. m. Praha nebo DSO, jehož členem je Hl. m. Praha, projednává Ministerstvo financí (MF). Pokuty za přestupky vybírá a vymáhá orgán, který je uložil.

1.12 ROZPOČTOVÁ SKLADBA

Rozpočtová skladba slouží k jednotnému třídění příjmů a výdajů u všech OSS, SF, ÚSC (vč. DSO a RRRS). Základním právním předpisem je vyhláška [MF č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě](#) (od 1. 1. 2022 [vyhláška č. 412/2021 Sb.](#)). Mezi zásady rozpočtové skladby patří jednoznačná identifikace všech položek. Toto třídění je závazné pro všechny subjekty a má jasně formulovaná pravidla třídění.

Hlediska třídění rozpočtové skladby

Příjmy a výdaje rozpočtu se třídí podle hledisek:

- odpovědnostní (v odpovědnosti koho dochází k jednotlivým příjmům a výdajům),
- druhové (jakého druhu jsou jednotlivé příjmy a výdaje),
- odvětvové (v kterém odvětví se dosahuje jakých příjmů a výdajů),
- konsolidační (třídění výdajů uvnitř soustavy rozpočtů – přesuny finančních prostředků),
- zdrojové (třídění příjmů a výdajů z hlediska jejich zdroje),
- doplňkové (třídění výdajů SR podle zvlášť sledovaných celků),
- programové (třídění výdajů SR podle příslušnosti k jednotlivým programům),
- účelové (třídění výdajů SR podle účelu rozpočtového přesunu),
- strukturní (třídění příjmů a výdajů SR do strukturovaných celků),
- transferové (třídění příjmů a výdajů z hlediska transferů a půjčovaných finančních prostředků).

Odpovědnostní hledisko třídění

Obsahuje třídění příjmů a výdajů rozpočtu podle správců kapitol SR (47 kapitol). Jednotkou třídění je číslo kapitoly státního rozpočtu (např. 301 Kancelář prezidenta, 312 MF).

Kapitola Všeobecná pokladní správa (v působnosti MF) obsahuje příjmy a výdaje všeobecného charakteru nepatřící do sféry žádného správce kapitoly; součástí této kapitoly je vládní rozpočtová rezerva.

Druhové hledisko třídění

Rozlišuje, jakého druhu jsou příjmy a výdaje.

- Jednotkami třídění jsou
 - rozpočtová třída – nejvyšší jednotka, jedna číslice,
 - rozpočtové seskupení položek, nižší – dvě číslice,
 - podseskupení rozpočtových položek – tři číslice,
 - rozpočtové položky – čtyři číslice.
- Rozlišuje se 7 tříd:
 1. daňové příjmy,
 2. nedaňové příjmy,
 3. kapitálové příjmy,
 4. přijaté dotace,
 5. běžné výdaje,
 6. kapitálové výdaje,
 7. neobsazena,
 8. financování.

Příklad druhového třídění

- třída 3 – „Kapitálové příjmy“ (jednotka 3),
- seskupení položek „příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy“ – jednotka 31,
- podseskupení položek – „příjmy z prodeje dlouhodobého majetku kromě drobného“ – jednotka 311,
- položka – „příjmy z prodeje pozemků“ – jednotka 3111.

1.13 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ

Rozpočtové určení daní spočívá v tom, jak se vybrané daně rozdělují do jednotlivých rozpočtů, resp. které subjekty a v jaké výši se podílí ve svých příjmech na vybraných daních. Rozpočtové určení daní upravuje [zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům \(zákon o rozpočtovém určení daní\)](#).

Rozlišení daní pro účely rozpočtového určení

Pro rozpočtové určení toho, kdo bude příjemcem daně, rozlišujeme daně na výlučné (jediný příjemce) a sdílené (více příjemců).

- Výlučnými daněmi jsou:
 - spotřební daň (pivo, víno), daň z příjmů právnických osob, silniční daň a daň z nemovitostí.
- Sdílenými daněmi jsou:
 - Daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob (kdy ÚSC není poplatníkem), daň z příjmů fyzických osob, daň z minerálních olejů.

Rozlišení druhu daní

Dále dělíme daně na:

- **přímé** (platí přímo poplatník příjemci)
 - daň z příjmů PO, FO, silniční, a daň z nemovitosti - na základě daňového přiznání
- **nepřímé** (daň odvádí plátce/prodejce, který však není skutečným plátcem daně – tu zaplatil kupující v ceně zboží)
 - DPH, spotřební
- majetkové
 - daň z nemovitosti

1.14 ZÁKON Č. 243/2000 SB., O ROZPOČTOVÉM URČENÍ DANÍ

[Zákon o rozpočtovém určení daní](#) upravuje rozdělení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů fyzických a právnických osob, daní z nemovitostí a daně silniční. [Příloha č. 1 zákona](#) uvádí, jakým % se kraj podílí na procentní části celostátního hrubého výnosu daně.

Daňové příjmy obcí jsou rozdělovány na základě kritérií, kterými jsou poměry:

- výměry katastrálních území obce k ostatním obcím,
- počtu dětí MŠ a ZŠ zřízených obcí k počtu u ostatních obcí,
- počtu obyvatel obce k počtu obyvatel ostatních obcí,
- násobku postupných přechodů podle vzrůstajícího koeficientu pro obce s určitou hranicí počtu obyvatel ([příloha č. 2 zákona](#)).

DAŇOVÉ PŘÍJMY ROZPOČTŮ OBCÍ

- výnos daně z nemovitostí – 100%, příjemce je obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- podíl na 25,84 % z výnosu daně (záloh) z příjmů FO ze závislé činnosti odváděné zaměstnavatelem,
- podíl na 25,84 % z výnosu daně (záloh) z příjmu FO vybírané srážkou,
- podíl na 25,84 % z výnosu daně z příjmu FO z podaných přiznání (OSVČ),
- podíl na 25,84 % z výnosu daně z příjmů PO (bez daně placené obcí),
- daň z příjmů PO – 100 %, když je poplatníkem daně příslušná obec,
- podíl celostátního hrubého výnosu daně ve výši 1,5 % (záloh) z příjmů FO ze závislé činnosti podle počtu zaměstnanců obce.

DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ A KRAJŮ

Daňové příjmy obcí

Jakým konkrétním procentem se ta která obec podílí na celostátním hrubém výnosu daně, stanoví příloha č. 2 zákona o rozpočtovém určení daní. Daňové příjmy jsou přerozdělovány mezi obce na základě:

- výměry katastrálního území obce (3 %),
- počtu dětí a žáků MŠ a ZŠ (9 %),
- počtu obyvatel v obci (10 %),
- násobku a koeficientů postupných přechodů podle 4 kategorií velikostí obcí podle počtu obyvatel.

Daňové příjmy krajů

Daňové příjmy krajů tvoří:

- daň z příjmu PO kdy je poplatníkem kraj – 100%,
- podíl na 9,78 % z celostátního hrubého výnosu daně z DPH,
- podíl na 9,78 % z výnosu daně z příjmů FO ze závislé činnosti odváděné zaměstnavatelem,
- podíl na 9,78 % z výnosu daně z příjmů FO vybírané srážkou,
- podíl na 9,78 % z výnosu daně z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti (z podaných daňových přiznání),
- podíl na 9,78 % z výnosu daně z příjmů PO (bez daně placené kraji).

Kraj se podílí na % části celostátního hrubého výnosu daní % stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní.

1.15 SPRÁVA DANÍ

Správou daní se má na mysli způsob jejich vybírání a poté rozdělování mezi jednotlivé příjemce. Správcem daně je příslušný finanční úřad, dále jsou správci daní celní orgány, **kraje a obce** (v případě místních a správních poplatků). Správce daně (FÚ) převádí daňové příjmy nejméně 1 x měsíčně a musí částku určenou k převodu příjemci poukázat v termínu tak, aby byla připsána v příslušném rozpočtovém roce. Správce daně daň vyměřuje, doměřuje, vybírá, vymáhá, kontroluje.

MÍSTNÍ POPLATKY

Místní poplatky jsou svým způsobem určitým druhem daně, neboli zpoplatněním jisté výhody nebo poskytnuté služby a řídí se [zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích](#). Místní poplatky zavádí obce právním předpisem, obecně závaznou vyhláškou, tedy spadá do samostatné působnosti obcí.

Řízení o poplatcích (vybírání a vymáhání) vede obecní úřad podle daňového řádu, [zákona č. 280/2009 Sb.](#)

Nelze zavést žádné jiné poplatky mimo tento zákon!

2 FINANČNÍ KONTROLA

Územní samosprávné celky mají povinnost vykonávat kontrolu svého hospodaření a hospodaření svých založených nebo zřízených OS a PO stanovenou jak v [zákoně o obcích](#), [zákoně o krajích](#) a [zákoně o hlavním městě Praze](#), tak i v [zákoně o rozpočtových pravidlech ÚSC](#). Výkon a rozsah této kontroly upravuje [zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě](#).

2.1 Působnost zákona o finanční kontrole

[Zákon o finanční kontrole](#) (dále i jen „FK“) vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly jak mezi orgány veřejné správy (sem spadají i všechny ÚSC), tak i mezi OVS a žadateli a příjemci veřejné finanční podpory (tu vymezuje [§2 písm. j](#)). Rovněž upravuje výkon vnitřní kontroly (vnitřní kontrolní systém). Podrobnosti výkonu FK upravuje doprovodná [vyhláška č. 416/2004 Sb.](#)

Systémy finanční kontroly

Zákon o FK vymezuje 3 systémy FK:

1. Veřejnosprávní kontrola (dále i jen „VSK“) = externí kontrola, vyplývající ze vztahu vymezené působnosti (nadřízenosti, podřízenosti).
2. FK podle mezinárodních smluv.
3. Vnitřní kontrolní systém (řídící kontrola předběžná, průběžná a následná) včetně výkonu interního auditu.

Obecné zásady kontroly

Proč kontrolovat?

- Řídit znamená i kontrolovat (důvěřuj, ale prověřuj).
- Kontrola směřuje k naplnění očekávání, že zjištěný skutečný stav se shoduje se stavem požadovaným.
- Kontrola je určitým zásahem do samostatné činnosti (podle českého práva do ní lze zasahovat jen na základě zákona).

Cílem kontroly není postih!, ale předcházení možného vzniku nedostatků a rizik, jejich včasná eliminace a odstranění chyb a nedostatků přijetím nápravných opatření.

Cíle finanční kontroly

Mezi cíle FK patří především dodržování právních předpisů a přijatých opatření při hospodaření a nakládání s finančními prostředky, zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem a jiným nedostatkům. Dále včasné, spolehlivé a pravdivé poskytování informací příslušným úrovním řízení, hospodárnost, účelnost a efektivnost (dále jen „3E“).

"3E"

Nejsou-li kritéria „3E“ stanovena právním předpisem, musí být stanovena vedoucím orgánem veřejné správy (dále i jen „OVS“). Při rozhodnutí o budoucím vynaložení FP je nutno přesně definovat potřebu, stanovit kvalitativní požadavky pro zajištění této potřeby, zvažovat více variant možných řešení a vyhodnotit soulad potřeby a možných řešení. To znamená zajistit dostatečné a kvalitní podklady pro přijetí rozhodnutí o vynaložení FP, aby ten, kdo rozhoduje, byl schopen vyhodnotit, zda realizace výdaje je v souladu s principy 3E. Budoucí kontrola bude chtít předložit podklady, které vedly k rozhodnutí, a vědět, jaká proběhla úvaha nad řešením.

Organizační zajištění FK

Odpovědnost za nastavení, zorganizování zajištění a účinnost FK mají vedoucí OVS (v ÚSC starosta, primátor města, ředitel KÚ). Vedoucí OVS mají povinnost zorganizovat a řídit FK tak, aby podávala včasné a pravdivé informace o hospodaření.

Dále mají povinnost:

- zajistit, aby FK vykonávaly osoby s kvalifikačními předpoklady a praxí a byly bezúhonné a nepodjaté,
- zabezpečit vyloučení nežádoucích zásahů do výkonu FK,
- určit cíle a kritéria FK,
- vyhodnocovat výsledky FK a přijímat opatření.

2.2 PŮSOBNOST ÚSC PŘI VEŘEJNOSPRAVNÍ KONTROLE

Působnost ÚSC při VSK je stanovena obdobně jako u správců kapitol, tj. vytvořit, udržovat a prověřovat systém, který má zabezpečit:

- kontrolu vlastního hospodaření,
- kontrolu hospodaření PO a OS ve své působnosti,
- kontrolu použití veřejné finanční podpory u žadatelů a příjemců,
- prověřování přiměřenosti a účinnosti VKS a nejméně jednou ročně jeho vyhodnocení.

Fáze výkonu veřejnosprávní kontroly

Před každým rozhodnutím o použití veřejných finančních prostředků kontrolní orgán (KO) prověří připravenost, správnost, zákonnost, soulad s rozpočtem a dalšími podmínkami jejího uskutečnění ve fázi **předběžné veřejnosprávní kontroly**.

Při **průběžné VSK** je v procesu již schválené finanční operace prověřováno, zda jsou dodržovány všechny stanovené podmínky, právní předpisy, zejména předpisy pro vedení účetnictví a zda jsou přijímána opatření při změně podmínek nebo zjištění nedostatků.

Při **následné VSK** po vyúčtování všech proběhlých operací je prověřováno na základě vybraných vzorků, jak byly všechny podmínky a právní předpisy dodrženy.

2.3 KONTROLNÍ PROTOKOL A PODÁNÍ NÁMITEK

Povinností kontrolujícího je vyhotovit protokol o kontrole.

Náležitosti kontrolního protokolu

Kontrolní protokol musí mít předepsané náležitosti, kterými jsou:

- řádné označení kontrolovaného subjektu kontrolujícího orgánu, zúčastněných osob a doby výkonu kontroly,
- uvedení právního předpisu umožňujícího vykonání kontroly, označení předmětu kontroly,
- uvedení přizvaných osob a důvod jejich přizvání,
- uvedení prvního a posledního úkonu před vyhotovením kontrolního protokolu,
- uvedení kontrolního zjištění i s uvedením toho, co tímto zjištěním bylo porušeno nebo nebylo dodrženo,
- poučení kontrolované osobě o možnosti podat námitky,
- datum vyhotovení a podpisy kontrolujících.

Doručení protokolu a podání námitek

Protokol musí být doručen kontrolovanému subjektu do 30 dnů po posledním úkonu (v opodstatněných případech až do 60 dnů – důvod musí být sdělen).

Námitky lze uplatnit do 15 dnů po doručení protokolu s uvedením, proti čemu směřují a s odůvodněním nesouhlasu s kontrolním zjištěním – jinak je námitka neúčinná.

Námitce může kontrolující vyhovět do 7 dnů. Nevyhoví-li, pak námitku předá vedoucímu kontrolního orgánu, který ji vyřídí do 30 dnů (vyhoví zcela, částečně nebo jako nedůvodnou zamítne).

2.4 PŘESTUPKY PŘI VEŘEJNOSPRAVNÍ KONTROLE DLE KONTROLNÍHO ŘÁDU A OPATŘENÍ K NÁPRAVĚ DLE ZÁKONA O FINANČNÍ KONTROLE

Přestupky při veřejnosprávní kontrole dle kontrolního řádu

Fyzické osobě, právnické nebo podnikající fyzické osobě lze uložit pokutu až do výše 500 tis. Kč, nevytvoří-li podmínky pro výkon kontroly, neposkytla-li součinnost, nebo nepodala-li ve lhůtě zprávu o odstranění nedostatků. Osobě povinné poskytnout kontrolujícímu součinnost pokutu až do výše 200 tis. Kč, neposkytla-li při kontrole součinnost, kterou nelze zajistit prostřednictvím kontrolované osoby.

Opatření k nápravě dle Zákona o finanční kontrole (ZoFK)

Podle [§ 18 a 19 ZoFK](#) je kontrolovaná osoba povinna přijmout opatření k nápravě zjištěných nedostatků bez odkladu nebo ve lhůtě stanovené kontrolním orgánem. Kontrolní orgány mohou samy ukládat opatření k nápravě, stanoví-li tak zákon, anebo předávají svá zjištění jiným oprávněným orgánům k uložení nápravných opatření.

UKONČENÍ VEŘEJNOSPRAVNÍ KONTROLY, MLČENLIVOST, NAHLÍŽENÍ DO SPISU

Veřejnosprávní kontrola je ukončena marným uplynutím lhůty pro podání námitek, vzdáním se námitek, dnem doručení vyřízených námitek anebo dnem předání námitek k vyřízení jinému oprávněnému orgánu. Podle KŘ mají kontrolující i přizvané osoby povinnost mlčenlivosti o skutečnostech zjištěných kontrolou, a to i po skončení pracovního poměru. Zbavení mlčenlivosti je možné kontrolovanou osobou nebo nadřízená osoba kontrolujícího. Z nahlížení do spisu jsou vyloučeny dokumenty, ze kterých je zřejmá osoba, která podala podnět k vykonání kontroly.

DOPORUČENÍ PRO VÝKON VEŘEJNOSPRAVNÍ KONTROLY

Kontrolu je třeba řádně naplánovat – zda je vhodná, účelná a přiměřená.

- Naplánovat priority, kritéria, vybrat vhodné metody a postupy, zvolit odpovídající kontrolory, dbát na dodržení časového rámce.
- Vést řádně kontrolní spis včetně zakládání dokladů.
- Při formulování zjištění a závěrů dbát na soulad s oznámeným předmětem kontroly.
- Při konstatování nedostatků dostatečně zdůvodnit v čem spočívají a v čem jsou v rozporu s právními předpisy.

VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM (VKS)

Na VKS se nevztahuje kontrolní řád!

Povinnost vytvořit VKS se vztahuje na všechny OVS a všechny ÚSC (včetně jejich PO). Za zavedení, udržování a účinnost odpovídá vedoucí OVS (u obcí starosta). Jako i u veřejnosprávní kontroly musí vnitřní kontrolní systém:

- Vytvořit podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon VS.
- Být schopen včas zjišťovat rizika, mít stanoveny postupy pro podávání zpráv a pro přijímání potřebných opatření k odstranění rizik a nedostatků.

Tyto postupy zpravidla stanoví vnitřní směrnice o VKS .

Zákon o finanční kontrole nastavuje dva (podsystemy) finanční kontroly – Řídicí kontrolu (ŘK) a Interní audit (IA).

Řídicí kontrolu zajišťují odpovědní vedoucí zaměstnanci v rámci vnitřního řízení, a to ve fázi:

- **předběžné ŘK** před schválením operace,
- **průběžné ŘK** sledování plnění podmínek,
- **následné ŘK** prověření vybraných operací.

Interní audit zajišťuje funkčně nezávislý útvar, případně k tomu zvlášť pověřený zaměstnanec.

PŘEDBĚŽNÁ ŘÍDICÍ KONTROLA

Účelem předběžné řídicí kontroly je předcházení a pokud možno vyloučení nedostatků budoucí finanční operace prověřením její připravenosti a naplnění všech právních požadavků ve formě důsledného oddělení pravomoci a odpovědnosti při procesu připravování a schvalování operace zavedením neslučitelných funkcí:

Výjimečně lze sloučit funkce správce rozpočtu a hlavního účetního tam, kde je malá pravděpodobnost vzniku rizik a chybovosti (malé obce a orgány s malým počtem finančních operací).

- U DSO mohou tuto kontrolu vykonávat i jiné fyzické osoby než zaměstnanci DSO.
- U obcí, krajů, HMP, městských částí, může být příkazcem operace i člen zastupitelstva.
- U OVS nemajícího více než 5 zaměstnanců může být hlavním účetním a správcem rozpočtu i jiná osoba než zaměstnanec.

Princip předběžné řídicí kontroly

Příkazce operace je vedoucí OVS nebo jím jmenovaná osoba odpovědná za rozhodnutí o vynaložení finančních prostředků. Prověřuje ve své osobní odpovědnosti nezbytnost a soulad připravované operace s úkoly, záměry, právními předpisy apod. Po shledání souladu podpisem potvrdí písemný podklad k přípravě operace a postoupí jej správci rozpočtu.

Správce rozpočtu (vedoucí útvaru spravujícího rozpočet) ověří oprávněnost postupu příkazce, a zda je připravovaná operace v souladu s pravidly pro financování a je kryta rozpočtem. Po shledání souladu podklad stvrdí podpisem a postoupí jej hlavnímu účetnímu.

Hlavní účetní ověří oprávněnost postupu předchozích ověřovatelů a soulad budoucí operace s předpisy pro financování. Po shledání souladu stvrdí podpisem příkaz pro realizaci operace. V případě zjištění nedostatků vrátí správce rozpočtu a hlavní účetní podklad příkazci.

PRŮBĚŽNÁ A NÁSLEDNÁ ŘÍDICÍ KONTROLA

Při průběžné řídicí kontrole prověří vedoucí jednotlivých organizačních útvarů, zapojených do realizace schválené operace, jak jsou dodržovány podmínky a postupy platné pro čerpání finančních prostředků, zda jsou operace přizpůsobovány měnícím se podmínkám a zda jsou včas a řádně prováděny účetní zápisy.

Při následné řídicí kontrole vedoucí zainteresovaných útvarů prověří, zda všechny výkazy a údaje věrně a správně zobrazují zdroje, stav a pohyb finančních prostředků a zda všechny operace proběhly v souladu s předpisy, programy, smlouvami. Také zkontroluje, zda byla přijata a splněna opatření k vyloučení rizik.

Výsledek vyhodnocení následné kontroly je podkladem pro hodnocení účinnosti celého vnitřního kontrolního systému (což je pak v působnosti útvaru interního auditu).

VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM – INTERNÍ AUDIT (IA)

Interní audit je organizačně a funkčně nezávislé přezkoumávání účinnosti řídicí kontroly a prověřování správnosti vybraných operací. Tuto činnost zajišťuje organizační útvar (nebo zaměstnanec) organizačně oddělený od všech výkonných a řídicích složek.

Druhy auditů:

- **Finanční audit** zjišťuje, zda položky vykázané v účetních systémech skutečně zobrazují majetek, zdroje a řádné nakládání s nimi.
- **Audit systému** vyhodnocuje dosahované příjmy, financování potřeb a vymáhání pohledávek.
- **Audit výkonu** ověřuje soulad finančních operací s principem 3E a přiměřenost a účinnost ŘK.

Funkční nezávislost interního auditu

Interní audit je nezávislý na činnostech, které ověřuje. Funkčně musí být vyloučena pravomoc a zodpovědnost za auditované oblasti. Dále IA nesmí být pověřován úkoly, které by byly v rozporu s nezávislým výkonem funkce (výjimku tvoří výkon VSK).

Jmenovat a odvolat IA přísluší jen vedoucímu OVS (radě obce na návrh starosty, radě kraje na návrh ředitele). Výjimku z povinnosti zřídit IA mají obce s méně než 15 000 obyvateli a jimi zřízené příspěvkové organizace.

Zprávy interního auditu

Interní audit vypracovává z jednotlivých auditů zprávy, které předává vedoucímu OVS spolu s doporučením opatření k odstranění zjištěných nedostatků, k předcházení rizik a ke zdokonalení VKS. Roční zpráva o činnosti IA – obsahuje zhodnocení úrovně celého vnitřního kontrolního systému a jeho účinnosti, výčet závažných nedostatků, které nepříznivě ovlivnily činnost OVS, a doporučení ke zdokonalení řízení.

DOPORUČENÉ METODIKY PRO FK

[Ministerstvo financí, odbor 47 – Centrální harmonizační jednotka, vydal metodické pomůcky:](#)

- [č. 2 - Metodika řízení rizik](#)
- [č. 3 – Metodika veřejného nakupování s uplatněním principů 3E \(rozdílnost od veřejných zakázek\)](#)
- [č. 4 – Předávání podnětů na porušení rozpočtové kázně](#)
- [č. 5 – Statut IA – doporučený vzor](#)
- [č. 6 – Manuál IA zásady, postupy](#)
- [č. 7 - Řízení rizik při hospodaření \(příručka pro starosty\)](#)
- [č. 8 – Náležitosti roční zprávy o finanční kontrole](#)
- [č. 9 – Vzorová směrnice o FK pro DSO](#)
- [č. 10 - Vzorová směrnice o FK pro obce](#)
- [č. 11 – Vzorová směrnice pro řízení rizik](#)
- [č. 12 – Vzorová směrnice o FK pro PO](#)
- [č. 13 – Kontrola FP z fondů EU](#)
- [č. 14 – Realizace opatření k vypořádání kontrolních zjištění](#)

3 PŘEZKUM

Na rozdíl od finanční kontroly podle [zákona č. 320/2001 Sb.](#), která je vykonávána průběžně během roku, je přezkum vázán na završení rozpočtového roku a je výslednou kontrolou ročního hospodaření pro účely projednání a schválení závěrečného účtu obce.

3.1 PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ ÚSC

Přezkoumání hospodaření ÚSC je v podstatě kontrolou finančního hospodaření a nakládání s majetkem územních celků, vázanou na rozpočtový rok – tedy roční kontrola hospodaření. Jde o kontrolu zvenčí, kterou vykonává subjekt zmocněný k tomu ze zákona. Povinnost dát si přezkoumat hospodaření je stanovena v zákonech o ÚSC a v zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Co je předmětem přezkoumání

Předmětem přezkoumání jsou údaje o ročním hospodaření územního celku:

- plnění příjmů a výdajů podle rozpočtu,
- finanční operace tvorby a použití peněžních fondů,
- náklady a výnosy podnikatelské činnosti ÚSC,
- peněžní operace sdružených prostředků (smlouvy s ÚSC, PO a FO),
- finanční operace k cizím zdrojům,
- hospodaření s prostředky z Národního fondu, zahraničí,
- vyúčtování a vypořádání vztahů se SR, rozpočtem kraje, vztahů ke státním fondům.

Dále je předmětem přezkumu:

- hospodaření a nakládání s vlastním majetkem a s majetkem státu,
- zadávání a uskutečňování veřejných zakázek,
- stav pohledávek a závazků (vč. nakládání s nimi), ručení za závazky (PO a FO), zastavování majetku, zřizování věcných břemen ke svému majetku,
- vedení účetnictví (způsob a dodržování zákona o účetnictví),
- ověření výše dluhu ÚSC (poměr výše dluhu k příjmům za 4 poslední roky (nemá překročit 60 %).

HLEDISKA ZAMĚŘENÍ

Předmět přezkoumání se posuzuje z různých hledisek (dle toho, jak se na předmět přezkoumání pohlíží):

- dodržování právních předpisů (rozpočtová pravidla, zákony o ÚSC, zákon o účetnictví),
- soulad hospodaření s rozpočtem,
- dodržování účelu a podmínek poskytnutých dotací a návratných finančních výpomocí,
- věcná a formální správnost dokladů.

3.2 POSTUPY UPLATŇOVANÉ PŘI PŘEZKUMU

Rozlišujeme dva druhy přezkoumání

1. **Z hlediska toho kdo přezkoumání vykoná** – Přezkoumání hospodaření provedené ze zákona zmocněným přezkoumávajícím orgánem (MF, Krajský úřad), anebo na základě volby ÚSC auditorem či auditorskou společností.
2. **Z hlediska procesního průběhu** – Buď **jednorázové** přezkoumání (po skončení roku u obcí majících méně než 800 obyvatel a nemajících hospodářskou činnost), anebo tzv. **dílčí**, kdy se ve druhé polovině kalendářního roku provede první přezkoumání a po skončení roku se pak přezkum provede za zbývající část uplynulého roku.

KDO A U KOHO PŘEZKUM VYKONÁ

U obcí a DSO přezkum vykonává krajský úřad, nebo podle jejich volby auditor, auditorská společnost. To však musí tyto subjekty oznámit krajskému úřadu včetně toho, že s auditorem (AS) uzavřely smlouvu. Totéž u městských částí hlavního města Prahy vůči Magistrátu HMP.

U krajů vykoná přezkum Ministerstvo financí.

U hl. m. Prahy vykonává přezkum Ministerstvo financí nebo podle volby auditor či auditorská společnost.

U Regionálních rad regionální soudržnosti vykonává přezkum Ministerstvo financí.

ODLIŠNOSTI PŘI PŘEZKOUMÁNÍ VYKONÁVANÉHO AUDITOREM

Jedná se o placenou službu!

- Auditor (AS) vykonává přezkum u obcí (včetně hl. m. Prahy) a u DSO na základě jejich volby.
- Auditor postupuje podle zákona o přezkoumání a podle auditorské směrnice.
- Zpráva o přezkoumání auditorem se postupuje příslušnému přezkoumávajícímu orgánu (u obce krajskému úřadu) ke sledování přijetí a splnění nápravných opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

3.3 ZPRÁVA O VÝSLEDKU PŘEZKOUMÁNÍ

Zpráva o výsledku přezkoumání je aktem stvrzujícím územnímu celku jakým způsobem vedl svoje hospodaření za uplynulý rozpočtový rok. Je součástí závěrečného účtu obce při jeho projednání v zastupitelstvu a musí být zveřejněna spolu s návrhem ZÚ. Zpráva musí mít náležitosti jednak podle kontrolního řádu a jednak podle zákona o přezkoumávání hospodaření.

Obsah zprávy o výsledku přezkoumání

Obsahem zprávy o výsledku hospodaření je:

- Kdy, kdo, v kterém termínu, u koho a za jaké období přezkum vykonal, co vše bylo přezkoumáno, uvedení všech dokladů a materiálů využitých při přezkoumání.
- Uvedení zjištěných skutečností, zejména chyb a nedostatků, včetně uvedení toho, co tím bylo porušeno (právní předpis).

Povinnou náležitostí zprávy je vyslovení závěru, zda:

- nebyly zjištěny nedostatky v hospodaření,
- byly zjištěny nedostatky, které nejsou závažné,
- byly zjištěny závažné nedostatky spočívající:
 - v porušení rozpočtové kázně nebo v přestupku proti rozpočtovým pravidlům,
 - v neúplnosti, nesprávnosti nebo neprůkaznosti vedení účetnictví, [zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví](#),
 - v pozměňování záznamů a v úpravě dokladů v rozporu s předpisy,
 - v porušení povinnosti nebo překročení působnosti (podle zákonů o územních celcích),
 - v neodstranění nedostatků z dílčího přezkumu nebo z předchozích přezkoumání.

Povinnou náležitostí závěru zprávy je:

- Upozornění na rizika, která lze dovodit ze zjištění do budoucna.
- Podíl pohledávek a závazků na rozpočtu a podíl zastaveného majetku na celkovém majetku.
- Výrok o nepřekročení dluhu ÚSC ve výši 60% průměru příjmů za poslední 4 roky ([zákon č. 23/2017 Sb., o rozpočtové odpovědnosti](#) stanoví podmínky pro snížení dluhu a sankce za jejich nesplnění).

Zpráva o výsledku přezkoumání je součástí závěrečného účtu ÚSC při jeho projednávání v zastupitelstvu ÚSC. Závěrečný účet se uzavírá vyjádřením souhlasu bez výhrad nebo souhlasu s výhradami (v případě nedostatků konstatovaných ve zprávě o přezkoumání). K nedostatkům je povinen ÚSC přijmout opatření k nápravě neprodleně.

ÚSC je povinen přijmout opatření k odstranění nedostatků uvedených ve zprávě a podat o tom přezkoumávajícímu orgánu informaci nejpozději do 15 dnů po projednání zprávy v zastupitelstvu při ZÚ. V této informaci uvede lhůtu, kdy podá písemnou zprávu o splnění opatření a v této lhůtě pak zprávu zaslat. Přezkoumávající orgán si může splnění opatření zkontrolovat.

3.4 PŘESTUPKY PODLE ZÁKONA Č. 420/2004 Sb.

Územní celek se dopustí přestupku, pokud do 15 dnů po projednání zprávy o výsledku přezkoumání auditorem ji nepředá přezkoumávajícímu orgánu (kraji). Dále se územní celek dopustí přestupku, když do 15 dnů po projednání zprávy nepřijme opatření k odstranění nedostatků a nepodá o tom informaci přezkoumávajícímu orgánu. Též pokud v informaci o přijetí opatření neuvede lhůtu, kdy podá zprávu o jejich splnění. Další přestupek nastane, neposkytne-li územní celek auditorovi doklady, informace a vysvětlení. Za přestupky lze uložit pokutu do výše 50.000,- Kč.

4 KONTROLA HOSPODAŘENÍ U OBCHODNÍCH KORPORACÍ

Kapitola 4 je zařazena pro poskytnutí informací a základní orientace v možnostech výkonu kontrol u obchodních společností, které může ÚSC zakládat. ÚSC mohou kontrolu svých založených a.s. a s.r.o. kontrolovat prostřednictvím svých zástupců, jmenovaných jimi do jednotlivých orgánů těchto společností.

ZÁKON Č. 90/2012 Sb., O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH

[§ 44, odst. 2\)](#) stanoví, že kontrolním orgánem obchodní korporace se pro potřeby zákona rozumí dozorčí rada, kontrolní komise nebo jiný obdobný orgán.

4.1 KONTROLNÍ ORGÁNY OBCHODNÍCH KORPORACÍ

Společnosti s ručením omezeným (s.r.o.)

Jednatel společnosti zajišťuje řádné vedení evidence majetku a účetnictví a zpracování účetních závěrek (řádnych, mimořádných a konsolidačních).

Dozorčí rada nahlíží do účetních knih, dokladů, závěrek a kontroluje správnost tam obsažených údajů.

Valná hromada schvaluje účetní závěrky a hospodaření společnosti.

Akciové společnosti (podstatné jsou stanovy a.s.)

Představenstvo a.s. zajišťuje řádné vedení účetnictví a předkládá zprávy Valné hromadě.

Dozorčí rada nahlíží do účetních zápisů, kontroluje doklady a přezkoumává řádnost účetních závěrek.

Valná hromada schvaluje na základě zpráv dozorčí rady účetní závěrky a celkové hospodaření a.s.

4.2 VÝSTUPY KONTROLNÍCH ČINNOSTÍ

Výstupy všech kontrolních činností je třeba vnímat nejen jako informace o tom, k čemu dochází a co je potřeba napravit, jaká je nutno přijmout opatření, ale zejména jako potvrzení toho, zda se daří naplňovat cíle, záměry uskutečněných investic a jejich přínos, a zda se vynaložené prostředky projevily ve zvýšené přínosnosti ekonomiky obce.

5 PŘEHLED A ZABEZPEČENÍ PŘÍJMŮ OBCE

ROZDĚLENÍ PŘÍJMŮ OBCÍ

1. daňové příjmy (plné, sdílené),
2. dotace a transfery,
3. nedaňové příjmy (příjmy z vlastní činnosti a z jiných aktivit obce),
4. půjčky a úvěry, dluhopisy, návratné finanční výpomoci (tzv. návratné zdroje).

Příjmy bodů 1 až 3 jsou nenávratné zdroje.

DOTACE (OBECNĚ)

1. Účelové, specifické – na konkrétní účel (poskytovatel zpravidla vyžaduje finanční spoluúčast, což by mělo vést odpovědné osoby a orgány obce k větší zodpovědnosti při rozhodování o použití těchto FP).
2. Všeobecné (neúčelové) jejich užití je zcela v kompetenci odpovědných osob.
3. Dotace bez spoluúčasti (zpravidla v pevné výši).

Dále rozdělujeme dotace na běžné a na kapitálové.

5.1 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ

Výše nedaňových příjmů obcí je ovlivnitelná aktivitou obce (takže zajistitelnost dosažené výše může být nejistá). Vlastní výkonná činnost obce zahrnuje jednak zpoplatnění řady úkonů prováděných zaměstnanci obce s tím, že správní a místní poplatky zahrnujeme do kategorie daní (neboť jejich vybírání a vymáhání se řídí daňovým řádem). Proto mezi nedaňové příjmy spíše zahrnujeme příjmy z vlastního podnikání obcí, tj. podíly ze zisku podniků, na nichž se obec podílí svým majetkem nebo vkladem – organizačních složek, příspěvkových organizací, akciových společností, společností s ručením omezeným, příjmy z pronájmu majetku a různé tzv. užitelské poplatky, např. z provozování koupališť a jiných služeb poskytovaných obcí (zejména cestou organizačních složek).

Do nedaňových příjmů můžeme zahrnout také pokuty, poplatky učiněné při realizaci výkonu samostatné působnosti obce, dále například příjmy ze sdružených prostředků, ze sbírek, loterií a poskytnuté dary (nahodilé, počet ani výše se nedají předem odhadnout, tudíž se s nimi nedá kalkulovat).

PŘÍJMY Z NÁVRATNÝCH ZDROJŮ

Příjmy z návratných zdrojů jsou zejména půjčky a úvěry. Na rozdíl od nenávratných zdrojů je nutno mít na paměti, že zde vzniká povinnost obce v termínu půjčené prostředky vrátit spolu se sjednaným úrokem. Tato forma se volí zejména na krytí dlouhodobých projektů, které

nelze zajistit z vlastních zdrojů. U půjček a úvěrů jsou důležité podmínky – termíny splatnosti (krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé, překlenovací), podmínky splacení a zejména stanovení úrokové sazby. Ty mohou být fixní (pevné = vhodnější, pokud se dá očekávat růst) nebo variabilní (proměnné).

5.2 DAŇOVÉ PŘÍJMY OBCÍ – PLNÉ

Daňové příjmy obcí vyplývají ze zákonů, tudíž příjem je pevně stanoven.

- 100 % příjem daně z nemovitosti, nacházející se na katastru obce,
- 100 % daně z příjmů právnických osob placených obcemi (ovšem s tím kolik činil příjem PO).

Představitelé obcí proto předem mohou kalkulovat částky těchto příjmů pro krytí potřebných výdajů.

SPECIFIKA DANĚ Z NEMOVITOSTI

Od roku 2022 mohou obce stanovit odlišné místní koeficienty pro jednotlivé své části a rovněž není třeba, aby tento koeficient byl celé číslo. Nově je možný koeficient v rozmezí 1,1 až 5, přičemž však musí být stanoven s přesností na jedno desetinné číslo. Tímto způsobem mohou obce zvýšit daň např. jen pro část obce, ve které se nachází průmyslové objekty mající negativní dopad na životní prostředí.

Kvůli vyšší dani z důvodu změny koeficientu není třeba podávat nové daňové přiznání. Stanovení nové výše koeficientu pro výpočet daně z nemovitosti vydá obec v obecně závazné vyhlášce.

Pozn.: např. Rakovník stanovil pro rok 2022 místní koeficient ve výši 3.

PŘÍJEM OBCÍ ZE SDÍLENÝCH DANÍ

Příjmy obcí ze sdílených daní vyplývají ze zákonů, ovšem skutečný příjem obcí je závislý na tom, kolik daní se podaří vybrat. Obce tedy kalkulují své příjmy pro krytí výdajů na základě předchozích zkušeností.

Jak bylo uvedeno, obce se podílejí na sdílených daních ve výši 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daní z:

- daně z přidané hodnoty,
- daně z příjmu právnických osob (bez daní placených obcemi),
- daně z příjmu fyzických osob vybíraných srážkou,
- daně z příjmu fyzických osob z daňových přiznání (OSVČ),
- daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti,
- daně z hazardu ve výši 65% z technických her a 30% z ostatních her.

Předchozí procentní příjmy se týkají všech obcí, kolik však skutečně činí příjem konkrétní obce, se vypočte jako součet poměru:

- výměry katastrálního území obce ke všem obcím,
- počtu obyvatel obce k ostatním obcím,
- počtu dětí a žáků navštěvujících MŠ a ZŠ k ostatním obcím,
- násobků postupných přechodů a koeficientů podle 4 kategorií velikosti obcí (ty stanoví [příloha č. 2 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní](#)).

Skutečná výše příjmů je pak obcím oznamována vyhláškou Ministerstva financí pro každý jednotlivý rok.

PŘÍJMY OBCÍ NA VÝKON SPRÁVNÍCH ČINNOSTÍ

Jednotlivé obce mohou počítat s příjmem vypláceným státem jako příspěvek státu na jimi vykonávanou státní správu (v přenesené působnosti).

Pro rok 2021 to pro všechny obce činí:

- 10 251 683 200,- Kč
- a 30 500,- Kč pro každou obec na krytí výdajů na opatrovnictví a krytí dalších úkonů (paušální platba na opatrovance).

Ministerstvo financí vydává informace pro finanční orgány obcí a krajů na svých webových stránkách:

[Zpráva MF pro finanční orgány obcí a krajů č. 1, ročník 2021](#)

[Zpráva MF pro finanční orgány obcí a krajů č. 3/2021 z prosince 2021](#) uvádí:

- v bodě 2 Informace k rozpisu závazných ukazatelů obcí na rok 2022 podle přílohy č. 6 (dosud neschváleného zákona o SR),
- v témže bodě výši příspěvku obcím na výkon státní správy podle přílohy č. 8 zákona o SR na rok 2022 (a to stejně jako v r. 2021).

Na WWW stránce <https://www.prispevekobce.cz/> je k dispozici aplikace ke zjištění příspěvku na výkon státní správy pro obce.

Ministerstvo vnitra v roce 2021 vydalo příručku s názvem [PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY NA ROK 2022 - PŘÍRUČKA PRO OBCE](#).

Více též naleznete na <https://www.mvcr.cz/clanek/prispevek-na-vykon-statni-spravy-prispevek-na-vykon-statni-spravy.aspx>

5.3 PŘÍJMY Z MÍSTNÍCH POPLATKŮ

Obecně na základě průměrně zpracovávaných statistik lze konstatovat, že obce jsou schopny krýt své výdaje svými příjmy ze 2/3; kraje pouze z 1/3.

To je dáno zejména dvěma důvody (zdroji):

1. příjmem obcí z nemovitostí (daně z nemovitosti) a
2. příjmem obcí z místních poplatků (které jednak pro účely vybírání a vymáhání zahrnujeme mezi daně, ale současně je to výkon vlastní činnosti obce).

Výběr místních poplatků

Pro zajištění potřebného krytí výdajů obce je velmi podstatné důsledné vybírání místních poplatků, ale s tím, že u jednoho druhu místního poplatku (poplatek z komunálního odpadu) jde o zajišťování veřejné služby, takže v jejím případě je nutno umět citlivě rozlišit, kdy může být stanovení poplatků v nejvyšší stupnici spojeno s negativním důsledkem na chování občanů (např. odhazování odpadu na černé skládky).

Mimo místních poplatků jde také o citlivé přístupy ke stanovení výše místního jízdného, kdy jeho zvýšení bývá spojeno s vyšším užíváním vlastních aut s dopadem na zhoršení ovzduší, přecpáváním komunikací, nárokem na parkovací místa apod.

Stanovení místních poplatků

Stanovení místních poplatků spadá do samostatné působnosti obce. Obec jejich stanovení zavede právním předpisem obce – obecně závaznou vyhláškou. Ve vyhlášce obec upraví podrobnosti – konkrétní výši poplatků (**ta nesmí být vyšší, než stanoví [zákon č. 565/1990 Sb.](#)**) a jejich splatnost, ohlašovací povinnost, případné úlevy apod. Proti stanovení místních poplatků obcí je přípustný opravný prostředek - odvolání, o kterém ve druhém stupni rozhoduje krajský úřad.

Poplatek ze psů

Poplatníkem je držitel psa staršího 3 měsíců s trvalým pobytem v obci. Maximální hranice poplatku činí 1500,- Kč za jednoho psa, u osob starších 65 let je hranice poplatku 200,- Kč za rok. U druhého a každého dalšího psa je možno zvýšit poplatek až o 50% než je maximální hranice u prvního psa. Osvobozeny od poplatku jsou osoby nevidomé, bezmocné, závislé na doprovodu jiných osob, držitelé ZTP, osoby provozující útulky pro opuštěná zvířata a osoby mající ve služební povinnosti držení psa podle zvláštních právních předpisů (vojáci, Policie).

Poplatek z pobytu

Poplatníkem poplatku z pobytu je osoba, která není v obci přihlášená k trvalému pobytu a v obci pobývá za úplat. **Max. sazba poplatku je 50,- Kč za osobu a den.** Plátcem poplatku je poskytovatel ubytování, který má za povinnost vést evidenci ubytovaných osob

a to po dobu 6 let po provedení posledního zápisu o ubytování. Osvobozeny od poplatku jsou osoby nevidomé, osoby závislé na pomoci jiné osoby, držitelé ZTP a jejich průvodci, osoby mladší 18 let, hospitalizované na území obce ve zdravotnickém zařízení, pečující o děti na zotavovací akci, vykonávající v obci práce pro právnické a podnikající fyzické osoby, vojáci, příslušníci bezpečnostních sborů, státní zaměstnanci pobývající v zařízeních v majetku ČR.

Poplatek za užívání veřejného prostranství

Poplatku podléhají případy zvláštního užívání veřejného prostranství – provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb, zařízení pro prodej zboží nebo služeb, umístění stavebních nebo reklamních zařízení, cirkusů, lunaparků a jiných atrakcí, skládek, vyhrazení trvalých parkovacích míst nebo užívání prostranství na kulturní, sportovní a reklamní akce a pro natáčení filmových a televizních děl. **Sazba poplatku činí až 10,- Kč za každý započatý 1 m² užívaného prostranství za den.** Za užívání prostranství pro prodejní a reklamní akce, provozování lunaparků a jiných atrakcí může obec zvýšit sazbu poplatku až na desetinásobek. Poplatku za užívání veřejného prostranství spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa nepodléhají osoby, které jsou držiteli průkazů ZTP. Z akcí pořádaných na veřejném prostranství, jejichž celý výtěžek je určen na charitativní nebo veřejně prospěšné účely, se poplatek **neplatí**. V obecně závazné vyhlášce musí být uvedena místa v obci, která podléhají zpoplatnění poplatkem za užívání veřejného prostranství.

Poplatek ze vstupného

Poplatek se vybírá ze vstupného, vybraného od návštěvníků akcí pořádaných na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, sníženého o daň z DPH, je-li v ceně vstupného obsažena. Sazba poplatku činí až 20 % celkově vybraného vstupného. Z akcí jejichž celý výtěžek je určen na charitativní nebo veřejně prospěšné účely se poplatek neplatí.

Poplatek za povolení vjezdu motorovým vozidlem do vybraných míst

Poplatek platí právnické nebo fyzické osoby, kterým bylo vydáno povolení k vjezdu do vybraných míst v obci, do kterých je jinak vjezd zakázán dopravní značkou. Sazba poplatku činí až 200,- Kč za každý započatý den. Poplatek neplatí osoby přihlášené k pobytu nebo vlastníci nemovitost v této vybrané části a osoby jim blízké – děti, manželé, užívající nemovitosti v místě k podnikání nebo veřejně prospěšné činnosti a držitelé průkazu ZTP a jejich průvodci. V obecně závazné vyhlášce k zavedení poplatku musí být uvedena místa v obci, která poplatku podléhají.

Poplatek za komunální odpad

Poplatkem za komunální odpad jsou:

1. poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, nebo
2. poplatek za odkládání odpadu z nemovitosti.

Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství činí nejvýše 1200,- Kč ročně. Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovitosti činí 6 Kč,- za kg, pokud je základem odpadu

váha, nebo 1 Kč za litr odpadu, pokud je základem odpadu objem. Obec může zavést pouze jeden z uvedených poplatků.

Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Tento poplatek hradí vlastník pozemku. Sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny pozemku s touto možností. Obec stanoví cenu 1 m² pozemku v obecně závazné vyhlášce, kterou obec může vydat nejpozději v roce, ve kterém nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí pro stavbu vodovodu nebo kanalizace.

VYBÍRÁNÍ MÍSTNÍCH POPLATKŮ

Správu místních poplatků vykonává správce poplatků, tj. obecní úřad, a to prostřednictvím úředních osob (musí mít zkoušku odborné způsobilosti), a to podle [zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu](#). Obecní úřad má za povinnost vyhledávat povinné osoby podléhající placení poplatků, tyto vyměřovat, doměřovat, dohledávat a zejména vybrat poplatek včetně vyměření zvýšených poplatků v případě jejich včasného nezaplacení. Vydávání obecně závazných vyhlášek ke stanovení místních poplatků spadá do výhradní pravomoci zastupitelstva obce.

5.4 NÁLEŽITOSTI OBECNĚ ZÁVAZNÉ VYHLÁŠKY

Obecně závazná vyhláška (dále jen „OZV“) musí obsahovat název obce, číslo OZV, rok vydání a výstižné označení jejího obsahu. Po názvu následuje uvedení, kterým usnesením zastupitelstva byla OZV vydána, kdy a na základě čeho (zákon a jeho ustanovení a odstavce). OZV se člení na články (s uvedením nadpisu) a dále na odstavce a její součástí může být příloha (mapy, seznamy apod.). V neposlední řadě je podepsána starostou a místostarostou a musí být vyvěšena po dobu min. 15 dnů na úřední desce.

5.5 HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM OBCE

Předpoklady a povinnosti obce v oblasti hospodaření:

- Pečovat o svůj majetek, zachovávat jej a dbát současně o jeho trvalý rozvoj.
- Využívat majetek účelně (v souladu s posláním obce) a hospodárně (bez zbytečných výdajů a ztrát).
- vést aktualizovanou evidenci majetku (s využitím inventarizace).

Inventarizace a pasportizace majetku obce

Fáze inventarizace:

- sestavení inventarizačního týmu,
- porovnání skutečného stavu se stavem účetním,
- zjištění inventarizačních rozdílů, odstranění příčin a nové ocenění majetku.

U hmotného majetku se provádí fyzickou inventarizaci, u pohledávek a finančního majetku se provádí dokladovou inventarizaci.

Na základě těchto výstupů a porovnáním skutečného stavu majetku a závazků s účetním stavem se dospěje k výsledku – „pasportizaci skutečného majetku obce“.

REALIZACE MAJETKOVÝCH PRÁV OBCE

Obce mohou realizovat svá vlastnická práva tím, že mohou:

- Majetek pronajmout či propachtovat za účelem dlouhodobějšího a stabilního příjmu svého rozpočtu.
- Majetek prodat za účelem dosažení jednorázového (vyššího příjmu), zde je nutno postupovat uvážlivě s výhledem na budoucnost; mělo by se jednat většinou o majetek nepotřebný či nadbytečný.
- Vkládat majetek do obchodních společností a podílet se na jejich zisku, či vkládat do obecně prospěšných společností v souladu s plněním veřejného zájmu.
- Vkládat majetek do svých příspěvkových organizací se současným vymezením finančních vztahů mezi obcí jako zřizovatelem a touto PO ve zřizovací listině.
- Vkládat majetek do dobrovolných svazků obcí za účelem k dosažení společných cílů v oblasti školství, zdravotnictví, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí apod. (majetek však zůstává i nadále ve vlastnictví obce).
- Pojišťovat majetek za účelem jeho ochrany, týká se to zejména významnějšího majetku.
- Ručit majetkem např. za přijetí úvěru; toto ručení je u obcí omezeno – nesmí ručit za závazky subjektů, nezřízených obcí.
- Získávat majetek bezúplatným převodem, děděním, či darováním.
- Vytvářet majetek svou vlastní činností, či vhodným nakupováním (kapitálovou investicí).

ZABEZPEČENÍ HODNOTY MAJETKU

V zájmu zachování a rozvoje majetku obce je podstatné vycházet z kvalitního a reálného finančního plánu, který by měl vycházet ze všech výše uvedených a souvisejících oblastí. Podstatné pro zachování majetku je řádné pojištění majetku pro případy povodní, požárů a jiných živelných katastrof nebo vandalismu či odcizení. Při sjednávání podmínek pojištění by měla obec vycházet z hodnoty, za kterou by bylo možno nemovitosti vybudovat za současného stavu cen. U pronajatého obecního majetku by měla obec vyžadovat účast nájemce na pojištění majetku.

PŘÍJEM Z PRODEJE A PRONÁJMU MAJETKU

Zde je nutno rozlišit dvojí cíl příjmů:

- Prodej majetku obce zajišťuje obci **jednorázový příjem**, ovšem na druhé straně se tím obci zmenšuje její vlastní majetek (tento nástroj se tedy používá v případě nevyhnutelné potřeby).
- Pro zajištění **dlouhodobějšího pravidelného příjmu** je vhodnější přistupovat k pronájmu majetku, kdy je výše příjmu předem známa.

Záměr prodat či pronajmout majetek musí být zveřejněn na úřední desce nejméně 15 dnů před přijetím rozhodnutí o prodeji či pronájmu v zastupitelstvu obce.

Při stanovení ceny či pronájmu musí obec a její rozhodující představitelé vycházet z platných právních předpisů. Pro stanovení ceny při prodeji se zásadně vychází ze schválených územních plánů, aby nebyla narušena koncepce rozvoje obce a jeho bytové politiky. K oceňování nemovitosti pak slouží cenové mapy, schvalované Ministerstvem financí.

5.6 STŘET ZÁJMŮ ZASTUPITELŮ OBCE PŘI HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM

Základní principy právní úpravy jsou uvedeny v [§ 83 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích](#) a v [zákoně č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů](#). Člen zastupitelstva, u kterého skutečnosti nasvědčují tomu, že by jeho podíl na projednávání určité záležitosti a rozhodování o ní v orgánech obce mohl znamenat výhodu pro něj, osobu jemu blízkou nebo osobu, kterou zastupuje („osobní zájem“), musí sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu, který má danou záležitost projednávat. Zastupitel nesmí ohrozit veřejný zájem tím, že by využil svého postavení, pravomoci nebo získaných informací k získání výhody pro sebe či pro jinou osobu.

Osobním zájmem se rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři, osobě blízké veřejného funkcionáře, právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejného funkcionáře zvýšení majetku, majetkového nebo jiného prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu.

Na úrovni obce se vztahuje oznamovací povinnost dle zákona 159/2006 Sb. o střetu zájmů na tyto veřejné funkcionáře:

- všechny uvolněné zastupitele,
- neuvolněného starostu a neuvolněné členy rady,
- neuvolněného místostarostu (tam kde není rada),
- vedoucího úředníka ÚSC,
- ředitele příspěvkové organizace, jejímž zřizovatelem je obec.

CENTRÁLNÍ REGISTR OZNÁMENÍ

Ve vztahu k Centrálnímu registru oznámení mají veřejní funkcionáři jednu základní povinnost – podávat formou čestného prohlášení oznámení o činnostech (§ 9), o majetku (§ 10), o příjmech a závazcích (§ 11). Každý veřejný funkcionář má povinnost podat tato oznámení ve formě tzv. vstupního, průběžného a výstupního oznámení, a to v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o střetu zájmů.

Více na webu Ministerstvo spravedlnosti (<http://cro.justice.cz>) k výkonu evidenční a kontrolní činnosti.

Z praxe:

Znamená střet zájmů člena zastupitelstva obce při jednání orgánu obce, že je z projednávání věci vyloučen, nebo že nesmí o této věci hlasovat?

Ne, člen zastupitelstva obce, i když je ve střetu zájmů, je oprávněn se projednávání věci, již se střet zájmů týká, zúčastnit a je oprávněn i o této věci hlasovat. Pouze je povinen tento střet zájmů oznámit.

Má nějaký vliv na přijaté usnesení zastupitelstva obce, pokud člen zastupitelstva neoznámil svůj střet zájmů?

Skutečnost, že člen zastupitelstva obce při zasedání zastupitelstva neoznámí svůj střet zájmů, nemá na zákonnost přijatého usnesení žádný vliv.

Je ředitel/ka základní nebo mateřské školy veřejným funkcionářem podle zákona o střetu zájmů?

Ne, není. Ředitelé základních a mateřských škol byli z okruhu veřejných funkcionářů vyňati zákonem č. 350/2009 Sb., kterým v minulosti došlo k úpravě ustanovení § 2 odst. 2 písm. c) zákona o střetu zájmů doplněním slov „s výjimkou právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení“, jež předtím v tomto ustanovení absentovala.

ZÁJEM OBCE A OBČANŮ OBCE

Zájem obce a občanů by měl být ve vzájemné rovnováze a obec by vždy měla dbát na dodržování rozpočtové odpovědnosti právě s ohledem na veřejný zájem. Obec by měla hospodařit tak, aby se nedostala do „dluhové pasti“. Podle [zákona č. 23/2017 Sb., o rozpočtové odpovědnosti](#) by dluh obce neměl překročit 60% průměru příjmů obce za poslední 4 rozpočtové roky. Obec by se měla vyvarovat porušování rozpočtové kázně (neoprávněným použitím poskytnutých finančních prostředků). Obec by měla dbát na to, aby nadměrně nebo lehkovážně neposkytovala ručení za závazky jiných osob, nezastavovala majetek ve prospěch třetích osob a nezřizovala zbytečně věcná břemena ke svému majetku.

Obec by měla mít připraven „Kodex zásad a postupů“ osob a orgánů obce tak, aby byl prvotně sledován veřejný zájem - služba občanům. Proto i při plánování potřebných příjmů obce je tento vyžadovaný příjem v určité rovnováze s veřejným zájmem (službou občanům). Při poskytování veřejné služby, která je ve značné části nezisková (víceméně ztrátová), ale je nezbytná pro kvalitu života občanů obce odpovědně zvážit, zda tuto službu zajistit podnikatelským subjektem či obcí zřízeným subjektem poskytujícím veřejně prospěšné služby, s případným zvážením toho, zda tuto službu občanům zpoplatnit.

5.7 ZABEZPEČENÍ PŘÍJMŮ OBCÍ PROSTŘEDNICTVÍM PROJEKTU PARTNERSTVÍ SOUKROMÉHO A VEŘEJNÉHO SEKTORU (PPP)

Vychází z předpokladu využití větších finančních zdrojů soukromých subjektů k posílení potřeb veřejného zájmu. Jeho základem je předpoklad, že soukromé subjekty ve spolupráci s veřejným sektorem, zejména místní samosprávou, zafinancuje na své náklady realizaci (vybudování) některých projektů veřejného zájmu (občanskou, bytovou a dopravní infrastrukturu, příp. školské a zdravotní instituce, zařízení (stavby) k ochraně životního prostředí), tyto pak budou provozovat a postupně umořovat z příjmů své náklady a posléze tyto předají do vlastnictví veřejným subjektům. Tento typ projektu je podporován Evropskou unií.

Partnerství soukromého a veřejného sektoru

Předpoklad této spolupráce je založen i na možnosti podpory této spolupráce ze strany fondů EU na spolufinancování těchto projektů. Využíván by měl být tam, kde je to pro veřejný sektor výhodné. Nejběžnější typ PPP je zhotovení stavby veřejného zájmu soukromým subjektem, jeho provozování po dobu nutnou k uhrazení nákladů a jeho postupné předání veřejnému uživateli (obci). Dále to mohou být smlouvy o provozu a údržbě, smlouvy o rozdělení zisku z realizace nových technologií apod. Bohužel v českém prostředí byly zatím realizovány jen centrálně sledované projekty, v širším měřítku (tj. zejména v oblastech územní samosprávy) se realizace projektů PPP příliš neprojevuje. K tomu výrazně přispěl i důsledek pandemie Covidu-19. Druhou podstatou spolupráce (vedle prvotního zafinancování) soukromého a veřejného sektoru je přenesení rizik projektů realizovaných tímto typem na soukromý subjekt, který případné ztráty lépe rozloží nežli obec, která by se touto ztrátou dostala do dluhové pasti. Ministerstvo financí bylo vládou pověřeno definovat okruh projektů, které budou podléhat regulaci.

MF dále vydalo řadu metodik k realizaci projektů PPP:

- Procesní postup při přípravě a realizaci projektů PPP;
- Studie proveditelnosti projektů PPP;
- Platební mechanismy projektů PPP;
- Kodex řízení PPP projektů;
- Komunikační strategie PPP;
- Řízení rizik v projektech PPP (s přílohou uvádějící hlavní rizika v realizaci projektu PPP).

PROJEKTY PPP

Praktické příklady realizace projektů PPP:

- justiční areál v ÚSTÍ nad Labem,
- dálniční úsek na D3 u Tábora,
- zavedení elektronického mýtného,
- modernizace železniční trati Praha – Kladno,
- výstavba odbočky na letiště Václava Havla,
- kampus University J. E. Purkyně.

Rizika PPP

Nejčastějším rizikem je likvidita, nebo riziko nesplněných závazků. Podle analýzy Transparency International mohou rizika v českém prostředí představovat plýtvání veřejnými prostředky, zadlužování a možnou korupci při nedostatečném zpracování etap projektů a při nedostatečně prováděné kontrole plnění závazků.

Předpoklady průběhu projektu PPP

- Zadavatel (obec) detailně specifikuje své potřeby a očekávané výstupy.
- Soukromý subjekt vybraný z nejlepší nabídky zajišťuje podle zadání obce plnění projektu.
- V případě, že soukromý subjekt neplní smluvní podmínky, ohrožuje své příjmy od obce a tím i splácení svých investic (to však musí být smluvně řádně ošetřeno).
- Obec platí roční splátky za službu anebo umožní soukromému subjektu vybírat platby za službu od uživatelů služby.
- Banky zajišťují financování projektů.
- Na konci projektu vybudovaná infrastruktura přechází do vlastnictví obce s předpokladem udržitelnosti 30 let.

5.8 ZAJIŠTĚNÍ DALŠÍCH PŘÍJMŮ – INVESTIČNÍ PŘÍLEŽITOSTI

Dalším způsobem zajišťování příjmů obce je využívání programů, projektů a vyhlášených grantů na spolufinancování projektů v oblasti životního prostředí (dříve např. OP Životního prostředí, nyní program Rozvoje venkova). Byť některé projekty nejsou zcela rentabilní, jsou nutné, neboť jde v první řadě o veřejný zájem – týká se to zejména vodovodů a kanalizací.

Správné nastavení systému pro sledování vyhlášených grantů a projektů a pro jejich využívání, je zejména úkolem řídicích osob v územní samosprávě. Součástí toho by měl být i aktivní přístup pro oslovování státních fondů (SFPI, SFDI, SZIF, SFK, SFŽP na poskytnutí dotací). Stejně tak je nutno sledovat vyhlášení různých dotačních programů jednotlivých ministerstev, zejména MMR, MŠMT, MD, MK, MŽP. Řadu dotačních programů a projektů obsahují dokumenty Svazu měst a obcí nebo Asociace krajů ČR.

MOŽNOSTI DOTAČNÍCH PŘÍJMŮ - OBECNĚ

Kromě dotací/příspěvků na výkon přenesené působnosti státní správy jsou obcím vypláceny účelové dotace na běžné (provozní potřeby) i kapitálové dotace (na pořízení investičních potřeb) a to jak ze SR, tak z rozpočtů jednotlivých kapitol SR.

Dále existují návratné finanční výpomoci ze SR, z krajů, z EU prostřednictvím Národního fondu, z programových projektů, OP apod. Nejsou nárokové, je nutno o ně žádat. V tomto případě jejich přidělení závisí na kvalitě zpracování přihlašovacích dokumentů. Proto jejich přípravě musí být věnována potřebná pozornost. Většinou jsou zadávány (i externě) odborně kvalifikovaným osobám.

DOTACE A DOTAČNÍ PŘÍSPĚVKY

Je existenční záležitostí obce sledovat veškeré možnosti čerpání dotačních programů a projektů vyhledávaných:

- jednotlivými ministerstvy,
- programy a projekty EU,
- Svazem měst a obcí,
- Asociací krajů,
- státními fondy.

Svaz měst a obcí vydal 8. 12. 2021 [Aktualizovanou analýzu přímo řízených projektů EU v programovém období 2021 – 2027](#) včetně aktuálního stavu příprav výzev a využitelnosti programů pro obce a města pro jejich úspěšné zapojení do projektů!

Dotační možnosti obcí

Nejsnadnějším přístupem k nabídce dotačních příležitostí je portál „Moje obec“. Nejen tento portál, ale i přímé nabídky resortů umožňují vybrat potřebné možnosti dotačních programů pro profinancování různých potřeb obcí. Je ovšem potřeba věnovat pozornost personálnímu obsazení obce na úseku „projektových manažerů“ k vyhledávání těchto možností a zpracování kvalitních podkladů pro žádosti o přidělení potřebných dotací.

5.9 NÁVRATNÉ FINANČNÍ ZDROJE OBCÍ

U financování dlouhodobých akcí a projektů formou půjček a úvěrů by se obce měly orientovat na jednání s finančními institucemi, které se speciálně zaměřují na půjčování územním celkům za nižší úrokové sazby, než poskytují komerční banky. Obce by se měly zcela vystríhat zejména kontokorentních úvěrů (jsou vhodné jen na kratší období). Financování formou vydáním dluhopisů je u malých emisí spojeno s vyššími náklady.

Návratné finanční zdroje jsou úvěry a půjčky od institucí, které se speciálně zaměřují na financování potřeb územních samosprávných celků za nižší úrokové sazby, než poskytují komerční banky. **Návratné finanční výpomoci ze soustavy veřejných rozpočtů** (např. z rozpočtu kraje, ze státního rozpočtu, z rozpočtu jiné obce v rámci jednoho kraje) **jsou pro obce nejvýhodnější, neboť jsou bezúročné**. Jejich opožděné splácení je však považováno za porušení rozpočtové kázně s hrozbou uplatnění sankce. Vzhledem k tomu, že jde o časově omezené půjčky, jsou vhodné pro financování krátkodobých projektů. Pro překlenutí časového nesouladu mezi skutečným plněním příjmů pro uhrazení potřebných výdajů je nejčastější formou financování překlenovací úvěr, zpravidla s nižší úrokovou sazbou.

Tuto formu financování by však neměly obce používat na krytí deficitu běžného rozpočtu.

Dluhopisy

Komunální dluhopis (dále jen „KD“) je zastupitelný cenný papír zakládající právo jeho držitele na vyplacení dlužné částky v nominální hodnotě a výnosů z něho. Dluhopis je nástrojem obce umožňujícím obci získat potřebné finanční prostředky na financování jejích potřeb, např. investičních, kapitálových a jiných. Podrobnosti vydávání upravuje [zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech](#). Obec musí vést peněžní prostředky získané z KD na samostatném účtu tak, aby bylo možno doložit jejich použití. Od roku 2012 je MF schvalující institucí pro vydávání KD. Důvodem byla vzrůstající zadluženost obcí, kdy obce řešily růst svých dluhů právě vydáváním KD. MF zkoumá, zda vydavatel emise je schopen ekonomicky splatit závazky z dluhopisů bez toho, že by se dále ještě více zadlužil

DLUHOPISY OBCE

MF udělí obci souhlas k vydání dluhopisů, pokud ekonomická situace obce umožní splatit dluh z takto vydaných KD a tyto dluhy nemají a nebudou mít výrazný negativní dopad na hospodaření, a kdy obec prokáže, že hodlá použít takto získané prostředky na služby související s činností a posláním obce. Důležitá je splatnost vydaných KD, většinou 10 let. Za vydání dluhopisů odpovídá obec svým majetkem.

Výhodou KD je větší pružnost při financování projektů.

Nevýhodou KD je možnost zvýšení zadlužení, značné náklady na emise (u malých emisí se proto nevyplátí), dlouhé a složité povolovací řízení.

KD se používají zejména na pořízení veřejných statků, přinášejících prospěch i budoucím generacím obce.

PŮJČKY A ÚVĚRY

Další možností pro financování zejména investičních potřeb obce je tzv. komunální leasing neboli financování na základě kontraktů. Ten umožňuje obcím pořizovat investice buď zcela, nebo z části z tzv. cizích zdrojů, pokud nelze (nebo „nedosáhne“ na dotace) použít jiné návratné prostředky. Je to sice dražší možnost, její výhodou je však rychlost pořízení,

technologická modernost. Zpravidla se tímto způsobem zajišťují prostředky pro úklid veřejných prostranství, svoz komunálních odpadů apod.

INVESTIČNÍ PŘÍLEŽITOSTI OBCE

Investiční příležitosti obcí jsou možnostmi obce jak svůj majetek (kapitálový a finanční) navýšit s předpokladem dalšího rozvoje obce. Jsou podmíněny řadou kritérií.

- **Finanční možnosti** obce, jako jsou rezervy, nabídky finanční spolupráce, držení akci, příjmy z dluhopisů aj.
- **Personální předpoklady** – pro vyhodnocení jak naložit s finančními prostředky na finančním a kapitálovém trhu s výhledem výhodnosti pro obec je limitující skutečnost, zda obec může zaměstnávat odborníky na kapitálovém trhu vedle svého naplnění tabulkových míst pro výkon jiných pro obec závazných činností.
- **Investiční příležitosti**, ke kterým se rozhodne obec přistoupit, by obec měla před rozhodnutím o provedení investice posoudit z hlediska stavu svého majetku, dlouhodobých závazků a předpokladů jejich zafinancování v časovém horizontu, kterého se investice týká.

Z reálných možností obcí jsou investičními možnostmi:

- **Kapitálové investice** – strategický nákup majetku vhodného k provozování činností obce s cílem jejího pozdějšího zhodnocení prodejem.
- **Nákup akcií** – je podmíněn znalostmi pohybu cen na akciovém trhu s přihlédnutím na případně zpracované investiční portfolio obce (reálné rozložení disponibilních prostředků obce na možné a předpokládané přinášení zisků).
- **Další možnosti – obchodování s cennými papíry, akciemi a dluhopisy, vložení finančních prostředků do investičních fondů** - vždy podléhají delšímu časovému horizontu, který musí management obcí vždy zvážit s ohledem na aktuální stav finančních možností a potřeb obce, přičemž by nikdy nemělo dojít k ohrožení veřejného zájmu.

ČINNOST ZALOŽENÝCH A ZŘÍZENÝCH ORGANIZACÍ

Obce mohou k plnění svých úkolů a k hospodárnému využití svého majetku a k zajištění veřejně prospěšných činností zřizovat:

- organizační složky bez právní subjektivity (OS),
- příspěvkové organizace (PO).

O zřízení OS a PO vydá obec jako zřizovatel zřizovací listinu, ve které je název zřizovatele, název a sídlo OS nebo PO, vymezení účelu a předmětu činnosti, u PO také doplňkové činnosti, označení osob oprávněných jednat, vymezení vložení majetku a majetkových práv, u OS vymezení příjmů a výdajů a vedení peněžního deníku, vymezení doby zřízení.

ORGANIZAČNÍ SLOŽKA OBCE

Je zřízena pro činnosti, které nevyžadují velký počet zaměstnanců, nepotřebují složité materiální vybavení, nejsou organizačně členěné a nevstupují do složitých právních a ekonomických vztahů (knihovny, infocentra, muzea, čistírny, hřbitovní služby apod.). OS nemá právní subjektivitu, není účetní jednotkou, vedou peněžní deník, **veškeré dosažené příjmy odevzdávají obci**. Obec vykonává kontrolu hospodaření své OS, pro její hospodaření jí poskytuje zúčtovatelné zálohy anebo jí kontrolovaný bankovní účet.

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE OBCE

PO zřizují obce pro činnosti, které zpravidla nevytvářejí zisk, ale jsou pro obec a její občany potřebné (mateřské školy, základní školy apod.). Rozsah jejich činností a složitost vyžaduje právní subjektivitu, je účetní jednotkou, má svůj rozpočet a je zapsána do obchodního rejstříku. Ve své vedlejší činnosti může dosahovat příjmů. Obec kontroluje hospodaření své PO a její zisky jsou příjmem obce. Příspěvková organizace svou činností nabývá majetek pro svého zřizovatele – obec.

Porušení rozpočtové kázně u PO

PO obce se dopustí porušení rozpočtové kázně tím, že

- Použije finanční prostředky od zřizovatele v rozporu se stanoveným účelem.
- Převede do svého peněžního fondu více prostředků, než stanoví zákon nebo zřizovatel.
- Použije prostředky fondu na jiný účel nebo v jiné výši než stanoví zákon nebo jiný právní předpis.
- Použije provozní prostředky na účel, na který měly být použity prostředky jejího peněžního fondu.
- Překročí stanovený objem prostředků na platy.
- Neprovede odvod nespotřebovaných prostředků ve lhůtě stanovené zřizovatelem – obcí.

Odvod za porušení rozpočtové kázně

Za porušení rozpočtové kázně uloží obec své PO odvod ve výši neoprávněně použitých prostředků. Odvod je příjmem obce. Odvod se uloží do 1 roku ode dne zjištění porušení RK, nejdéle pak do 3 let ode dne kdy k porušení došlo. Zřizovatel, obec, může z důvodu zamezení tvrdosti odvod snížit nebo prominout na základě písemné žádosti PO podané do 1 roku od uložení odvodu.

6 NEJČASTĚJŠÍ POCHYBENÍ V HOSPODAŘENÍ OBCÍ

Ztrátovost z neuvážených investic způsobená „nadnesenými představami“ nezaloženými na zralé úvaze o jejich potřebnosti, sloužící spíše ke zviditelnění než veřejnému zájmu:

- Podcenění vývoje na trhu s nemovitostmi, cenami pozemků a materiálů.
- Spoléhání se na „osvědčené“ dodavatele bez průzkumu možných výhodnějších nabídek.
- Poskytování záruk a ručení za závazky třetích osob s následkem majetkové újmy obce.
- Pochybení v oblasti hospodaření porušením zákona o obcích, rozpočtových pravidel a zákona o účetnictví.

7 SEZNAM ZKRATEK

ZKRATKA	VÝZNAM
DSO	dobrovolný svazek obcí
FK	finanční kontrola
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
FO	fyzická osoba
FP	finanční prostředky
IA	interní audit
KD	komunální dluhopis
KO	kontrolní orgán
KŘ	kontrolní řád
MF	Ministerstvo financí
NF	národní fond
OPS	obecně prospěšná společnost
OS	organizační složka
OSS	organizační složka státu
OVS	orgán veřejné správy
PO	právnícká osoba
PPP	partnerství veřejného a soukromého sektoru
PRK	porušení rozpočtové kázně
RF	rezervní fond
RP	rozpočtová pravidla
RRRS	regionální rada regionů soudržnosti
RUD	rozpočtové určení daní
ŘK	řídící kontrola
SF	Státní fond
SFDI	státní fond dopravní infrastruktury
SFK	Státní fond kultury
SFPI	Státní fond podpory investic
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SR	státní rozpočet
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZÚ	státní závěrečný účet
ÚSC	územní samosprávný celek
VKS	vnitřní kontrolní systém
VSK	veřejnosprávní kontrola
ZoFK	Zákon o finanční kontrole
ZÚ	závěrečný účet

8 NEJČASTĚJI DISKUTOVANÉ OTÁZKY A TÉMATA

Město vlastní dvě akcie společnosti, chce je prodat. O prodeji rozhoduje zastupitelstvo. Je nutné mít vyvěšený záměr o prodeji na úřední desce?

Při prodeji akcií se jedná o rozhodování o účasti v již založených právnických osobách podle § 84 odst. 2 písm. e) zákona o obcích, tzn. k rozhodnutí je příslušné zastupitelstvo obce, o jehož vyhrazenou pravomoc se jedná. Zákonná povinnost zveřejnění záměru prodeje akcií v zákoně o obcích přímo uvedena není. Samozřejmě při prodeji akcií by zastupitelstvo obce mělo rozhodovat transparentně, účelně a hospodárně. S tím souvisí i informovanost občanů o prodeji akcií společnosti a to jakou formu si obec zvolí, je záležitostí obce. Například zveřejněný zápis zastupitelstva obce. Zastupitelstvo obce by mělo svým rozhodnutím schválit prodej akcií společnosti například formou dražby s nejnižší nabídkovou cenou za akcii stanovenou znaleckým posudkem nebo například schválit prodej akcií na burze cenných papírů.

V obci máme několik rodin, které trvale obývají svou nemovitost, ale nemají zde trvalé bydliště. Lze těmto osobám přestat poskytovat služby (informace z mobilního rozhlasu, Zpravodaj obce), které platí obec ze svého rozpočtu? Je to legální?

V tomto případě je informovanost veřejnosti odpovědností a povinností starosty obce dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. V uvedeném případě, například Zpravodaj obce, pokud zvýhodňujete občany s trvalým pobytem a Zpravodaj poskytujete zdarma (darem), tak osobám bez trvalého pobytu je možno zpoplatnit, například za náklady.

Při rozpočtovém provizoriu se zřejmě nesmí udělovat/vyplácet dotace. Je tomu stejně např. při udělování finančních částek v rámci spoluúčasti na kulturní, sportovní akce?

Udělování individuálních dotací dle zákona č. 250/2000 Sb. nebo finančních částek v rámci spoluúčasti na kulturní, sportovní akce v době rozpočtového provizoria je možné. Výše udělených dotací a příspěvků nesmí být v rozporu se schválenými pravidly rozpočtového provizoria. Stanovení rozsahu pravidel rozpočtového provizoria je na rozhodnutí obce, není nijak omezeno. Pravidla čerpání jsou zpravidla 1/12 plnění posledního schváleného rozpočtu, možno si stanovit i vyšší čerpání. Obec má volnost při schvalování pravidel rozpočtového provizoria a jeho výše v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Za jak dlouho je obec povinna snížit dluh v případě překročení fiskálního pravidla dle zákona č. 23/2017 Sb. o pravidlech rozpočtové odpovědnosti?

Fiskální pravidlo stanoví pro ÚSC, že výše dluhu by neměla překročit 60 % průměru příjmů ÚSC za poslední 4 roky. V případě, že dojde k překročení 60 % průměru příjmů ÚSC za poslední 4 roky, tak obec má povinnost postupně splácet předchozí dluhy v následujícím roce alespoň o 5 % z rozdílu mezi výší dluhu a 60 % průměru příjmů za poslední 4 roky.

Může obec poskytnout dar soukromé škole, která je zapsaným spolkem?

Je zcela na orgánech ÚSC, zda poskytnou veřejnoprávní dotaci na daný účel s vyúčtováním nebo soukromoprávní dar. Dotace poskytuje příslušný orgán obce prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy a dar na základě darovací smlouvy. Rozdíl je v tom, že dotaci na daný účel je povinnost vyúčtovat. Při poskytnutí peněžního daru fyzické nebo právnické osobě se sčítá výše v jednom kalendářním roce. Při poskytnutí daru v souhrnu za jeden kalendářní rok do 20 tis. Kč rozhoduje o poskytnutí daru rada obce a nad 20 tis. Kč zastupitelstvo obce.

Pokud máme v daňových příjmech 200 tis. Kč na položce "Daň z hazardních her" znamená to, že přímo na našem území je herní automat?

Ne to neznamená, protože obce získávají:

Daň z technických her (automatů) dle § 7 odst. 1 b), příjmy z nich se na rozdíl od ostatních nepřerozdělují mezi všechny obce v republice, ale zůstávají obcím, ve kterých se tyto automaty nacházejí – poměrem 65 % obce a 35 % stát dle součtu herních pozic. **Daň z hazardních her dle § 7 odst. 4 zák. (vyjma technických her)** upravuje rozpočtové určení výnosu daně z hazardních her mezi obecní a státní rozpočet 30 % obce a 70 % stát. Procento, kterým se jednotlivé obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daně z hazardních her, se určí obdobně jako procento, kterým se obce podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob.

Obec hodlá zbourat nevyužitou budovu. Kdo má kompetenci o dané věci rozhodnout?

Takové rozhodnutí ze zákona výslovně není vyhrazenou pravomocí zastupitelstva obce a ani rady obce. Pokud si tedy danou pravomoc nevyhradilo zastupitelstvo obce, o demolici objektu by měla rozhodnout rada obce (v obcích kde není rada obce starosta) na základě tzv. zbytkové pravomoci.

Místostarosta obce je současně předsedou TJ, která získala dotaci 300 tis. Kč od obce, schválením zastupitelstva. Nejde o střet zájmů, pokud hlasuje pro přidělení dotace na zastupitelstvu obce?

Místostarosta obce jako veřejný funkcionář. A aby nebyl ve střetu zájmu, neměl by upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmem veřejným. Nesmí ohrozit veřejný zájem tím, že využije svého postavení, pravomoci nebo informací získaných při výkonu své funkce k získání majetkového nebo jiného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou osobu. Tady je nutné posoudit, zda se jedná o osobní zájem, když dotaci získá TJ jako spolek, kde je místostarosta předsedou.

Ve střednědobém výhledu máme na letošní rok 2022 příjmy 33,6 mil. Kč a výdaje 31,5 mil. Kč. Skutečné schválené výdaje pro letošní rok jsou 71 mil. Kč. Je povinností ZO provést změnu a případně, pokud ji neprovede, může nastat sankce?

Vzhledem k tomu, že sestavit a schválit střednědobý výhled rozpočtu obce je povinností v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. na období 2 – 5 let po schválení

rozpočtu na příslušný kalendářní rok, tak na rok 2022 již střednědobý výhled měnit nemůžete, ani sankce v tomto případě dle zákona žádná nehrozí. Ale doporučuji schválit střednědobý výhled min. na období 2023 – 2024 z důvodu, že střednědobý výhled rozpočtu obce by měl být pravidelně vyhodnocován z hlediska plnění a když dojde ke změně realizovaných záměrů a s tím spojených závazků obce, tak je nutná jeho aktualizace, protože rozpočet obce vychází z údajů střednědobého výhledu rozpočtu a hlavním smyslem je prokázat, že obec dostojí svým dlouhodobým závazkům a že má dostatek finančních prostředků na dlouhodobé cíle.

Jak je to s posledním rozpočtovým opatřením v roce? Musí se vyrovnat rozpočet a skutečné výdaje do 100% u jednotlivých paragrafů? Jedná se o nedočerpané naplánované výdaje.

Není zákonnou povinností dle zákona č. 250/2000 Sb. učinit rozpočtové opatření na skutečnost ke konci roku a při nedočerpaní výdajů není nutno dělat změnu rozpočtu formou rozpočtového opatření.

Jaký byl příspěvek do rozpočtu v roce 2021 na jednoho občana?

Záleží na velikosti obce, ale v průměru se výše pohybuje cca 18.000 Kč/trvale hlášeného občana.

Hodně firem je registrováno v Praze. Je to důvod proč má hlavní město větší příjem? Nemělo by být odváděno tam, kde má firma provozovnu?

Sídlo společnosti nehraje z hlediska podílu z celostátního hrubého výnosu daní z právnických osob žádnou roli. Nicméně roli hraje počet zaměstnanců s místem výkonu práce v obci, neboť tento počet ovlivňuje velikost podílu na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby. Podíl obce na výnosu z daně z přidané hodnoty se vypočítává podle vyhlášky Ministerstva financí o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů vydávané každý rok, (aktuálně vyhláška MF ČR č. 313/2021 Sb.).

Hlavní město Praha má vyšší daňové příjmy dle zákona RUD, protože má daňové příjmy jako kraj a obec, zároveň má velký počet trvale hlášených obyvatel, výměru katastrálních území, počet dětí a žáků a zároveň jsou daňové příjmy navýšeny pře počítávacím koeficientem 4,0641 dle přílohy č. 3 zákona RUD.

Když si PO změnila sídlo firmy, ale provozuje podnikání v naší obci, kdo bude mít příjem z jejích daní?

Příjem z jejích daní půjde do celostátního hrubého výnosu daně z právnických osob a vaše obec se bude podílet na výnosu z daní podle kritérií (celkového počtu obyvatel obce, výměry katastrálních území obce, počtu dětí a žáků) podle vyhlášky Ministerstva financí o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu

daně z přidané hodnoty a daní z příjmů vydávané každý rok, (aktuálně vyhláška MF ČR č. 313/2021 Sb.)

Dotaz k místním poplatkům za svoz odpadu - dostali jste se do situace, která je právně na hraně, ale je běžnou praxí mnoha obcí i měst. Bohužel jsme nenašli legislativní podporu.

Popis situace: Když máme v obci lidi žijící, nikoli trvale bydlící, a přijdou uhradit poplatek k nám, s tím, že jim vystavíme potvrzení o úhradě a oni si to v místě hlášeného trvalého pobytu uplatní tak, že tam již platit nemusí. Krajský úřad se nám vyjádřil, že je to nelegální, ale je to běžná praxe řady obcí. Kdyby to bylo nelegální, tak by to byl problém velké řady obcí. Jak se k tomuto postavit? Smíme jako obec vybrat poplatek od trvale nehlášeného člověka a vystavit mu potvrzení o úhradě? Řada lidí žije v obci bez trvalého pobytu, ale produkují odpad a chtějí to zaplatit u nás.

Poplatek za komunální odpad může být nastaven tak, že poplatníkem je každá osoba v obci přihlášená nebo každý vlastník obytné nemovitosti v obci. Nastavení poplatku „na osobu“, aniž by se zohledňovalo vlastnictví nebo trvalé bydliště, z objektivního hlediska lze realizovat jen obtížně, takové nastavení poplatku nelze doporučit.

Jakým způsobem řešit situaci, kdy v nemovitosti, která není zkolaudovaná, bydlí lidé, kteří nemají trvalé bydliště v obci a produkují odpad, který končí v našem systému a zvedá nám vyprodukované množství odpadu?

V nezkolaudované nemovitosti by občané neměli bydlet, proto je nutno apelovat na příslušný stavební úřad, když je Vám tato skutečnost známa, k provedení kontroly.

Nemovitost musí být s číslem popisným? Např. jiná stavba, která je využívána k rekreaci. Občan není trvale hlášený, ale zdržuje se po dobu letní sezóny.

Pokud v nemovitosti nikdo není trvale hlášený, tak poplatníkem za komunální odpad je vlastník nemovitosti.

Pokud má člověk v nějaké nemovitosti trvalé bydliště a dlouhodobě zde nežije, je povinnost placení poplatku za odpad?

Ano je povinností hradit za komunální odpad tak, jako vlastník nemovitosti.

Za rekreační objekt se platí jako za jednoho poplatníka, ale může tam celoročně žít více lidí, třeba celá rodina. Jaký je poplatek?

V případě, že nejsou osoby v nemovitosti trvale hlášeny, tak poplatek hradí vlastník nemovitosti, tzn. jako za 1 poplatníka.

V případě, že osoba v obci nebydlí, ale vlastní zde 3 nemovitosti, byty v osobním vlastnictví, platí 1 poplatek nebo 3x?

Tato osoba by měla hradit poplatek 3x.

Kdo rozhoduje o převodu finančních prostředků obce na termínovaný vklad? Musí být provedeno výběrové řízení na banku?

Vzhledem k tomu, že se jedná o uložení zpravidla velkých finančních částek z rozpočtu obce, mělo by o tomto vkladu rozhodnout zastupitelstvo obce a zároveň i o maximálním rámci a podmínkách uložení peněžních prostředků (vkladů) v bankovních ústavech s ohledem na výši úrokové sazby a stabilitu bankovního ústavu. Určitě je nutno učinit výběr bankovního ústavu a to minimálně porovnáním nabídek dle kritérií – stability bankovního ústavu a výše úrokové sazby.

Může obec oslovit přímo banku, která vede obecní účet, nebo bude muset vyhlásit výběrové řízení, pokud potřebuje získat úvěr pro financování stavby?

Obec nemusí na základě výjimky ze zákona o zadávání veřejných zakázek zadat veřejnou zakázku na úvěr v zadávacím řízení. Vzhledem k povinnosti účelného a hospodárného nakládání s majetkem obce je však vhodné oslovit více poskytovatelů úvěrů či se jinak ujistit, že podmínky poskytnutí úvěru u zamýšleného poskytovatele nejsou pro obec ve srovnání s ostatními nevýhodné.

Je příspěvek na činnost, např. spolky, dotace nebo není?

Poskytování dotací obcemi je stanoveno v zákoně č. 250/2000 Sb. a to individuálních či programových. Mají zákonem předepsané náležitosti a udělují se prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy. Příspěvek na činnost by mohl být udělen formou individuální dotace prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy, ale bez zákonem stanovených náležitostí se jedná o formu daru.

Jak je to v případě pronájmu pozemku? Tržní nájemné zahrady je třeba 3000 Kč měsíčně, protože je zahrad nedostatek, a nájem zahrady od města např. 9 Kč za metr. Je to v pořádku?

K pronájmu zahrady, která je majetkem obce, je povinností obce nechat si stanovit cenu obvyklou za pronájem pozemku a to znaleckým posudkem nebo srovnávací metodou od realitní kanceláře. Neměla by pronajímat pozemek za cenu nižší, než je cena obvyklá, pouze v případě, že by toto odůvodnila například, že se jedná o pronájem pozemku ve veřejném zájmu, který musí odůvodnit.

Má finanční výbor pravomoc kontrolovat hospodaření v a.s., která spravuje část majetku města (sportoviště)?

Finanční výbor dle zákona vykonává kontrolu plnění rozpočtu, provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a může plnit i další úkoly, kterými ho pověří zastupitelstvo obce. Z těchto důvodů je v pravomoci finančního výboru kontrolovat hospodaření s majetkem obce.

Může si bývalá starostka, nyní zastupitelka, odsouhlasit prominutí pohledávky v hodnotě 23 000 Kč a tím upřednostnit svůj zájem před obecním?

Prominutí pohledávky v hodnotě 23.000 Kč přísluší orgánu obce zastupitelstvu v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb. o obcích. Proto bývalá starostka a nyní zastupitelka nemá rozhodovací pravomoc, je pouze členkou zastupitelstva obce a měla by oznámit před jednáním zastupitelstva obce, že je ve střetu zájmů.

Jsou fondy povinné?

Příspěvková organizace obce povinně zřizuje v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. fondy: rezervní, investic, odměn a FKSP. Obce v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. zřizují fondy bez účelového určení nebo s účelovým určením. Zřizování fondů není povinné, je pouze na rozhodnutí zastupitelstva obce, zda některé fondy zřídí.

Je nějaký limit, kolik zaměstnanců může mít obec?

Žádný limit, kolik zaměstnanců může mít obec, není. Ale povinností obce je vydat organizační řád a schválit systemizaci zaměstnanců zařazených do organizační struktury obecního úřadu, kterou schvaluje rada obce. V případě, že rada není zřízena, tak zastupitelstvo obce. Počet zaměstnanců by měl být systemizován s ohledem na výkon činnosti samostatné a přenesené působnosti a její rozsah.

Zhodnocení stavebního pozemku - je nutný znalecký posudek před připojením ke kanalizaci a po připojení?

Sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na kanalizaci a ceny stavebního pozemku s možností připojení. Cena stavebního pozemku se stanoví znaleckým posudkem dle vyhlášky č. 279/1997 Sb., kterou se provádí zákon č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku, a to bez možnosti připojení a s možností připojení.

Výše sazby na 1 m² zhodnoceného pozemku stanoví obec v Obecně závazné vyhlášce obce nejpozději v kalendářním roce, kdy nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí, nebo nabytí účinků kolaudačního souhlasu.

Mohou si městské části Hlavního města Prahy rozhodovat o výši poplatků, nebo pouze HMP?

Městské části si nemohou rozhodovat o výši místních poplatků. Obecně závaznou vyhlášku vydává Zastupitelstvo Hlavního města Prahy a městské části pouze vykonávají správu místních poplatků dle daňového řádu.

V minulých letech jsme za odpady posílali fakturu základní škole a několika dalším právnickým osobám. Je toto možné i podle nového zákona? A je to možné i u jiných právnických osob, jako je restaurace?

Pokud obec uzavře s právnickou osobou smlouvu o zařazení do systému likvidace komunálního odpadu tak ano.

Nemáme místní části, lze koeficient navýšit pro parcely, kde se firma nachází, nebo jak postupovat?

Podle novely zákona o dani z nemovitých věcí lze stanovit obecně závaznou vyhláškou obce místní koeficient pro jednotlivé místní části na desetinná místa (1,1–5), ale i vymezením dotčeného území výčtem parcelních čísel, pro které se koeficient stanovuje, například pro území s průmyslovými objekty.

Může se neuvolněný starosta vzdát části odměny?

Nemůže. I přes vzdání se odměny zůstává obci stále povinnost starostovi odměnu vyplatit a splnit odpovídající daňové povinnosti. Samozřejmě, jak s vyplacenou odměnou starosta naloží, zůstává na něm. Může například částku darovat na charitativní účely a to ve výši odpovídající výši vyplacené odměny.

Když dostane obec dotaci, bude si muset vzít úvěr - není dáno (jako pravidlo udělení dotace) vždy, že financování i ten úvěr případně musí být zajištěn předem? Podmínkou přijetí dotace musí být zajištěno financování.

V případě podání žádosti o dotaci zpravidla postačí závazek obce na spolufinancování projektu. Ano, podmínkou přijetí dotace musí být zajištěno financování, tzn. vlastní nebo úvěrové zdroje. V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. v případě, že se obec podílí na realizaci projektu spolufinancovaném z rozpočtu EU, musí rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat objem finančních prostředků na spolufinancování, tzn. u projektů na které je rozhodnutí či smlouva. V případě porušení této povinnosti se jedná o přešůpek dle § 22 zákona č. 250/2000 Sb. Samozřejmě i v případě dotačního projektu, který je nutno celý předfinancovat a není průběžně spolufinancován, musí mít obec ve svém rozpočtu zabezpečeny finanční prostředky na předfinancování projektu z vlastních či úvěrových zdrojů.

Pokud v zastupitelstvu schválíme záměr 1. 2., záměr vyvěsíme hned 2. 2., tak záměr visí minimálně 15 dnů. Ale musí viset tak dlouho, než v zastupitelstvu schválíme smlouvu?

Zákon o obcích jednoznačně nestanovuje dobu mezi sejmutím záměru z úřední desky a rozhodnutím o majetkoprávním jednání v příslušném orgánu obce. Při stanovení vhodné doby je tak nutné vycházet především z charakteru záměru jako dokumentu, kterým obec deklaruje svůj úmysl provést určité právní jednání. V zásadě je tedy třeba, aby po celou dobu trvala vůle obce např. prodat nemovitost a aby sám záměr neomezoval svoji platnost. Ministerstvo vnitra doporučuje mimo jiné i s ohledem na četnost zasedání zastupitelstva maximálně dobu šesti měsíců.

**Skutečně dnes není nutné schvalovat v zastupitelstvu smlouvu o zřízení věcného břemene?
A jak je to v případě smlouvy o smlouvě budoucí zřízení věcného břemene?**

Smlouvu o zřízení věcného břemene nebo smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene, pokud si nevyhradí zastupitelstvo obce, tak se jedná o zbytkovou pravomoc rady obce a v obcích kde není zřízena rada, tak starosty obce.

Je střetem zájmů, vyvolá-li mé rozhodování v zastupitelstvu škodu, či nevýhodu mému zaměstnavateli (organizační složce státu)?

Člen zastupitelstva obce, u něhož skutečnosti nasvědčují, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování určité záležitosti v orgánech obce mohl znamenat výhodu nebo škodu pro něj samotného nebo osobu blízkou, pro fyzickou nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci (střet zájmů), je povinen sdělit tuto skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, který má danou záležitost projednávat.

Pravděpodobně nezastupujete organizační složku státu na základě plné moci. Pokud si nejste jistý, tak je dobré sdělit skutečnost před zahájením jednání orgánu obce, že se obáváte případného střetu zájmu k dané záležitosti, která se bude projednávat a zdržet se hlasování.

Pro větší investice jsme založili podúčty, na které jsme směřovali a vyčlenili finanční prostředky, např. na rekonstrukci kulturního domu. Postupovali jsme správně?

Postupovali jste správně, mohli jste založit pro tyto účely v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. účelové investiční fondy nebo rezervní fond.

Může být poplatek za vjezd do lesů v majetku města?

Místní poplatek za vjezd do vybraných částí měst stanovuje zastupitelstvo města a vydává obecně závaznou vyhláškou. Zákonodárce stanovil tuto možnost především k omezení provozu do historických částí měst.

Mohou být ve zveřejněné veřejnoprávní smlouvě anonymizované osobní údaje?

U fyzických osob ano, ale u právnických osob nemusí.

Musí být každá dotace, kterou obec poskytuje (např. spolkům), poskytnuta vždy na základě veřejnoprávní smlouvy nebo postačí rozhodnutí zastupitelstva o poskytnutí dotace?

Každá dotace, jak individuální nebo programová, musí být v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. poskytnuta prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy.

Pokud je v rozpočtu kanalizace za 1 mil Kč, ale náklady se vyšplhaly na 1.600.000 Kč, musí se rozpočet na kanalizaci znovu schválit nebo jen účetní provede rozpočtovou změnu?

V tomto případě je nutno provést změnu rozpočtu prostřednictvím rozpočtového opatření v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, uzavřít dodatek ke smlouvě o dílo a zveřejnit na profilu zadavatele v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek.

Pokud schválíme letos investici, která se bude splácet ještě v následujících dvou letech, máme schválit nový střednědobý výhled rozpočtu obce?

Doporučuji střednědobý výhled aktualizovat, protože střednědobý výhled rozpočtu obce by měl být pravidelně vyhodnocován z hlediska plnění a s tím spojených závazků obce. Smyslem je prokázat, že obec bude plnit dlouhodobé závazky a rozpočet obce na kalendářní rok vychází ze střednědobého výhledu.

Zastupitelstvo schválí dotační program s alokací peněz do programů. Dále už se poskytnuté dotace jednotlivým organizacím (i nad 50 tis) bohužel do zastupitelstva nedostanou a projdou jenom radou. Audit si toho zatím nevšiml. Jedná se o porušení zákona?

V tomto případě se jedná o porušení zákona o obcích, kdy udělení dotace nad 50 tis. Kč přísluší k rozhodnutí zastupitelstvu obce a jedná se pravděpodobně i o porušení zákona č. 250/2000 Sb., kdy je nutno veřejnoprávní smlouvu na poskytnutí dotace od výše 50 tis. Kč zveřejnit do 30 dní od uzavření smlouvy na dobu 3 let na úřední desce města nebo u obcí III. typu do registru smluv. V tomto případě by se jednalo o přestupek dle § 22 zákona č. 250/2000 Sb. a možnost udělení pokuty do výše 1 mil. Kč.

Musí DPP pro neuvolněného zastupitele schválit zastupitelstvo? Nebo stačí pouze rada města?

Zastupitelstvo ve své vyhrazené pravomoci vyslovuje souhlas se vznikem pracovněprávního vztahu mezi obcí a členem zastupitelstva obce. Dané ustanovení se vztahuje na pracovní smlouvy, dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti. V případě smluv o dílo, příkazních smluv apod. nejde o výkon závislé práce, a tato činnost tedy není vykonávána v základním pracovněprávním vztahu (pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr), proto ji nemusí schvalovat zastupitelstvo, nicméně i v případě těchto smluv si může zastupitelstvo rozhodování o uzavření těchto smluv vyhradit.

Jakým způsobem lze zřídit účelový fond, například na opravu místních komunikací, dále fond na podporu lesního hospodářství obce? Jedná se o účelové využití prostředků fondu.

Zřízení fondu obce na daný účel schvaluje zastupitelstvo obce dle zákona 250/2000 Sb. a v tomto případě může zřídit účelové fondy například s názvem: fond obnovy místních komunikací a fond obnovy lesního hospodářství obce. Zároveň určí podmínky naplňování a použití peněžních prostředků z fondu.

Podle čeho se zjišťuje, že FO mají výkon práce v obci? Stanoví se to podle sídla zaměstnavatele nebo jinak?

Jako místo výkonu práce může být smluvními stranami pracovní smlouvy dohodnuto konkrétní pracoviště, sídlo zaměstnavatele, obec, kraj, území České republiky. Místo výkonu práce by mělo **odpovídat zejména potřebě zaměstnavatele** a být **přiměřené povaze zaměstnancem vykonávané práce**. V rámci takto sjednaného místa výkonu práce je zaměstnavatel oprávněn práci zaměstnanci přidělovat; mimo sjednané místo výkonu práce je zaměstnanec povinen práci konat jen v případě pracovní cesty (ust. § 42 ZP).

Platí, že návrhy musí být zveřejněny minimálně 15 dní a toto zveřejnění musí trvat až do zveřejnění schváleného dokumentu?

Ano, u návrhů dokumentů rozpočtového procesu rozpočtu, střednědobého výhledu rozpočtu a závěrečného účtu, dle novely zákona č. 250/2000 Sb., která je v účinnosti od 1. 1. 2022, musí být dokumenty zveřejněny minimálně 15 dnů před zahájením projednávání v zastupitelstvu obce a takto musí být zveřejněny až do zveřejnění schválených dokumentů.

Při nákupu pozemku je nutné stanovit cenu obvyklou posudkem znalce nebo stačí konzultace s realitním makléřem?

Cenu obvyklou za nákup pozemku je možno stanovit jedním ze dvou způsobů: znaleckým posudkem nebo srovnávací metodou od realitní kanceláře.

Pokud individuální dotace a vyúčtování dokladů obsahuje doklady, které jsou vystaveny dodavatelem (statutár je rodinný příslušník předsedy spolku), je možné uznat takový doklad při kontrole dotace?

Ano, je to možné. Je vždy nutno posoudit, zda doklad se vztahuje k účelu dotace a má náležitosti daňového dokladu.

Jak postupovat při zadávání těžebních prací v obecním lese, kdy se jedná o kalamitu a není úplně zřejmá výše těžby a tudíž objem prací? Práce jsou zadávány postupně během roku.

Těžba by na rozpočtový rok měla být plánována dle lesního hospodářského plánu a při zadání předpokládaného objemu prací postupováno v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek. Ale z důvodu kalamity, když dojde k neočekávaným těžebním pracím, které nebylo možno předvídat, tak je nutno zadat práce s ohledem na jednotkové ceny dle veřejné zakázky. V případě, že předpoklad byl nižší, tak zadávat za cenu v místě a čase obvyklou. V případě objednání prací v hodnotě 500.000 Kč bez DPH je nutno zveřejnit smlouvu na profilu zadavatele v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek.

Jak čelit rizikovostem některých investic, viz situace se SBERBANK, která dopadla na obce i kraje? Jedná se o špatné smlouvy nebo špatné vyhodnocení situace?

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-kauzy-prvni-soucet-penez-ceskych-mest-a-kraju-utopenych-ve-sberbank-pet-miliard-194729>

Zastupitelstvo obce při uložení peněžních prostředků na termínované vklady by mělo z důvodu opatrnosti prověřit stabilitu bankovního ústavu a být obeznámeno, jak jsou vklady v České republice pojištěny a do jaké výše. V ČR jsou pojištěny všechny neanonymní vklady fyzických a právnických osob vedené v českých korunách i v cizí měně do maximální výše ekvivalentu 100 000 EUR (cca 2,5 mil. Kč) pro jednoho vkladatele u jedné banky nebo družstevní záložny. V tomto limitu se náhrady poskytují do 100 % výše vkladu. **Vklady obcí a krajů jsou pojištěny pouze v případě, že jim náleží výnosy z daní, přičemž jejich daňové příjmy nepřesahují částku 500 000 EUR a při splnění dalších zákonných podmínek.**

Samozřejmě situaci SBERBANK nikdo nepřepokládal a obce, které vložily do bankovního ústavu svoje prostředky, se řídily pravděpodobně nabízenými výhodami od banky a především vyšší úrokové sazby.

Jak postupovat, když PO odmítá předložit knihu ubytovaných hostů a nedodržuje termíny k platbě do 15. dne následujícího měsíce?

Místní poplatky jsou daňové příjmy a správce poplatku postupuje při jejich vymáhání podle daňového řádu č. 280/2009 Sb., kdy má možnost jako správce poplatku provádět kontrolu správnosti výše odvedeného poplatku, což je i kniha ubytovaných (evidenční kniha), kdy poskytovatel pobytu je povinen vést evidenční knihu v listinné nebo elektronické podobě, do které zapisuje údaje o pobývajících, kterým byl poskytnut pobyt za úplatu. Evidenční kniha má obsahovat záznamy o všech pobývajících, tedy nejen o neosvobozených poplatnících, ale i o poplatnících, kteří jsou od poplatku osvobozeni. Zápisy do evidenční knihy musí být vedeny přehledně a srozumitelně. Musí být uspořádány postupně z časového hlediska. Evidenční knihu ubytovatel uchovává po dobu 6 let od provedení posledního zápisu. Zpracování osobních údajů v evidenční knize se řídí zákonem o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Za porušení povinností ohledně vedení evidenční knihy může správce poplatku uložit plátcí pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy tomu, kdo závažně ztěžuje nebo maří správu daní tím, že bez dostatečné omluvy nevyhoví ve stanovené lhůtě výzvě ke splnění procesní povinnosti nepeněžitě povahy, která mu byla stanovena zákonem nebo správcem daně až do výše 500.000,-- Kč podle § 247a odst. 1 písm. b) daňového řádu nebo pořádkovou pokutu do 50 000 Kč dle § 247 daňového řádu, kterou může správce daně uložit tomu, kdo při jednání vedeném správcem daně závažně ztěžuje správu daní tím, že neuposlechne pokynu úřední osoby.

Při nedodržení termínu úhrady má správce daně možnost platebním výměrem navýšit neuhrazenou částku až na trojnásobek.

Zajímavé odkazy:

- <https://www.fbadvokati.cz/cs/clanky/2901-zasady-spoluprace-mezi-mestem-a-investory-dokument-ktery-nastavi-transparentni-pravidla-pro-vznik-novych-stavebnich-projektu>
- <https://www.mojeodpadky.cz/>

9 CVIČNÝ TEST

- 1) Státní fond podpory investic je v působnosti:
 - a) Ministerstva dopravy
 - b) Ministerstva pro místní rozvoj
 - c) Ministerstva průmyslu a obchodu

- 2) Pravidla provizoria stanoví:
 - a) vedoucí ekonomického odboru obce
 - b) zastupitelstva obce
 - c) tajemník obce

- 3) Rozpočty ÚSC vycházejí ze základního rozpočtu státu, ale jinak jsou primárně stanoveny rozpočtovými pravidly pro finanční hospodaření územních samosprávných celků, tedy zákonem č. 250/2000 Sb., o:
 - a) rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
 - b) správě daní a poplatků
 - c) finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů

- 4) Organizační složky (infocentra, hřbitovní služby, knihovny, hasičské sboru, muzea, čistírny a provozovny drobných služeb) odvádějí obci:
 - a) procento ze svých příjmů, které určí tajemník obce
 - b) procento ze svých příjmů, které určí zastupitelstvo obce
 - c) veškeré své příjmy

- 5) Základním východiskem státního rozpočtu jsou Rozpočtová pravidla, tedy zákon č.
 - a) 320/2001 Sb.
 - b) 218/2000 Sb.
 - c) 280/2009 Sb.

- 6) Mezi přímé daně patří:
 - a) daň z příjmů PO, FO, silniční a daň z nemovitosti
 - b) daň z nemovitosti
 - c) DPH, spotřební

- 7) Dlouhodobé rozpočty se plánují na období:
- a) 2 - 5 let
 - b) 3 - 6 let
 - c) 4 - 7 let
- 8) Představitelé obcí mohou kalkulovat částky pro krytí potřebných výdajů u příjmů:
- a) daňové příjmy sdílené
 - b) tzv. návratné zdroje
 - c) daňové příjmy plné
- 9) Státní rozpočet se schvaluje formou:
- a) celostátního hlasování hejtmanů
 - b) písemné dohody ministrů
 - c) zákona
- 10) Poplatek ze psů činí:
- a) 1500 Kč, 200 Kč u důchodců
 - b) 1500 Kč, 100 Kč u důchodců
 - c) 1000 Kč, 100 Kč u důchodců
- 11) Kontrolním orgánem obchodní korporace se pro potřeby zákona rozumí:
- a) dozorčí rada
 - b) dozorčí rada, kontrolní komise nebo jiný obdobný orgán
 - c) dozorčí rada, kontrolní komise
- 12) Střednědobý výhled Státního rozpočtu zpracovává:
- a) Ministerstvo financí
 - b) Vláda ČR
 - c) Generální finanční ředitelství
- 13) Příjmy obce z loterií patří do skupiny příjmů:
- a) tzv. návratné zdroje
 - b) nedaňových
 - c) daňových

- 14) Rozpočtové provizorium nastává, není-li schválen zákon o státním rozpočtu:
- a) před 31. 1. rozpočtového roku
 - b) před 30. 6. rozpočtového roku
 - c) před 1. 1. rozpočtového roku
- 15) Obecně závazná vyhláška musí být vyvěšena na úřední desce po dobu minimálně:
- a) 15 dnů
 - b) 5 dnů
 - c) 10 dnů
- 16) Obecně na základě průměrně zpracovávaných statistik lze konstatovat, že obce jsou schopny krýt své výdaje příjmy z:
- a) 2/3
 - b) 3/3
 - c) 1/3
- 17) Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen přidělem na vrub nákladů na mzdy do výše:
- a) 2 %
 - b) 1 %
 - c) 5 %
- 18) Zákon se vyhlásí zveřejněním:
- a) na WWW stránce www.gov.cz
 - b) ve Sbírce zákonů
 - c) na WWW stránkách Poslanecké sněmovny
- 19) Základem rozpočtů je sestavení:
- a) plánu investic
 - b) výnosů a nákladů
 - c) příjmů a výdajů
- 20) Vybírání a vymáhání místních poplatků se řídí:
- a) zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád
 - b) zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích
 - c) zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

Správné odpovědi:

1 - B	2 - B	3 - A	4 - C	5 - B	6 - A	7 - A	8 - C	9 - C	10 - A
11 - B	12 - A	13 - B	14 - C	15 - A	16 - A	17 - A	18 - B	19 - C	20 - A

KONTAKTY

Ministerstvo vnitra

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy

náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

www.mvcr.cz/verejna-sprava

www.kvalitavs.cz

www.zastupitelvkurzu.cz

osr@mvcr.cz

ID datové schránky: 6bnaawp

Zadavatel publikace: Ministerstvo vnitra

Zpracovatel publikace:

Institut pro veřejnou správu Praha (texty)

Ministerstvo vnitra (korektura a grafické zpracování)

Autoři textů:

Ing. Miroslava Vojtíšková

JUDr. Miroslav Kocián

Editoři publikace:

Ing. Mgr. David Sláma, Mgr. Filip Zavřel, PhDr. Dana Nekardová

2022

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

